

Ичлосияи шонздаҳуми Шурои Оли – таҳқимбахши сулху вахдат ва эҳёи давлатдории миллӣ

(Аввалаш дар саҳ.1)

рон пайвастанд.

Дар чунин шароит эътиими
мардум ба Ҳукумат амалан
аз байн рафта, кишвар дар
вазни нюхонат вазнин бе роҳбару
роҳномо монда буд.

Шикаст хӯрдани муҳолифини
исломгаро дар интихоботи
президентии соли 1991 ва ҷониби
онҳо эътироф нагардида ни
натиҷаҳои интихобот вазъиятро
боз ҳам тезутунд гардонид.

Ин ҳолат боис гардид, ки
муҳолифин бо дастирии молиявӣ
ва роҳномоии ҳочагони ҳориҷии
ҳуд ба майдоннишиниҳои
ғайриконуни бардавом оғоз
намоянд.

Чунин амали онҳо бо саркардагии
ҳизби терористиву экстремистии
нахҷати ислом ба эътироф
аксари аҳолии мамлакат
ру ба рӯ гардид.

Дар натиҷа дар шаҳри Душанбе
мардуми муҳолифи якдигар
дар ду майдон ҷамъ оманданд.

АЗ ҷониби Президенти кишвар
зери таҳдиду фишори муҳолифин
тасъис додани Ҳукумати
муроси миллӣ, ки он аз ҷониби
аксари мінтақаҳои кишвар
эътироф нагардид, вазъиятро ба
эътидол оварда натавонист.

Зоро роҳбарони гурӯҳҳои
террористии зикршуда ва пайравони
онҳо амалҳои тундравони
ҳудро бо максади гасби пурра
ҳокимият рӯз ба рӯз вусъат
медоданд.

Дар натиҷа доираи ҷангӣ
шаҳрвандӣ торафт васеъ гардид,
ноҳияҳои марказӣ ва
ҷануби мамлакатро фаро ғирифт
ва собиқ вилояти Кӯлоб ба
муҳосири иқтисодӣ афтод.

Дар натиҷаи муҳосири
иқтисодӣ даҳҳо ҳазор
шаҳрвандони мо ғирифтори
бемориҳои гуногуни вазнин,
аз ҷумла, гелиотроп гардид, ҳазорҳо
нафари онҳо ба ҳалокат
расиданд.

Ҳамин тавр, тобистону
тирамоҳи соли 1992 оташи ҷангӣ
шаҳрвандӣ рӯз ба рӯз алланга
ғирифта, ғаълияти мақомоти
давлатӣ, махсусан, мақомоти
ҳифзи ҳукук пурра фалаҷ ва
дар мамлакат беҳокимияту
беконунӣ ҳукмфармо гардид.

Чунин вазъият талаб мекард,
ки барои ғирифтани пешниҳои
хунрезӣ, барқарор кардани
соҳти конститутионӣ, таъмин
намудани волоияти қонун дар
ҷомеа ва сулху оромӣ дар мамлакат

иҷлосияи Шурои Оли
даъват карда шавад, зеро ҳатар
аз байн рафтани давлати
тоҷикон ва пароқонда гардида
ни миллати тоҷик ба воеяни
даҳшатноки рӯз табдил ёфтад.

Аммо дар он рӯзҳо даъват
ва таъмин намудани амнияти
намояндағони мардумӣ ва
ғаълияти озодонаву бефишори
онҳо дар пойтаҳти мамлакат
ғайриимкон буд.

Чунки ҳодисаҳои гаравон
ғирифтани вакилон ва аъзои
Ҳукумат, таҳқири зӯроварӣ
нисбат ба онҳо, инчунин, ҳолатҳои
даҳолат ба кори иҷлосия зуд –

зуд ба вуқӯй меомаданд.

Бинобар ин, Иҷлосияи
шонздаҳуми Шурои Оли 16-уми
ноябр соли 1992 дар шаҳри
Ҳучанди бостонӣ даъват гар-

дид, ки ин иқдом дар он рӯзҳо
нишонаи часорати бузурги
важилон ҳалқ ба ҳисоб мерафт.

Иҷлосия бо рӯзномаи иборат
аз 23 масъала ба кори ҳуд идома
баҳшид.

Интихоби раиси Шурои
Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ва ҳайати нави Раёсати Шурои
Оли, Ҳукумати нау, таъсисати
рамзҳои давлатӣ, баргардонидан
гурезаҳо ва ба эътидол
овардани вазъияти ҷамъияти
сиёсӣ дар мамлакат аз ҷумла
масъалаҳои пешниҳоиданда
буданд, ки барои қатъи ҷангӣ
шаҳрвандӣ, барқарор кардани
ҳокимияти конститутионӣ, ба
ҷойҳои зисташон баргардонидан
гурезаҳо ва ба даст овардани
сулху оромӣ ҳеле муҳим ба
шумор мерафтанд.

Вобаста ба ин, ёдовар бояд
шуд, ки ҳангоми ба вазифа
пешшарӣ кардани номзадҳо
бисёр аз онҳо аз ишғоли
манасбҳои пешниҳоиданда
даст қашиданда ва наҳостанд
ба пойтаҳти мамлакат – шаҳри Душанбе,
ки аз лиҳози амнияти бисёр
ноором буд, баргарданд.

Баъди интихоб шудан ба
вазифаи Сарвари давлат ман
бо қатъият изҳор намудам,
ки ҷонидори бунёди давлати
демократӣ, ҳукуқбунёд, дунیявӣ
ва иҷтимоӣ ҳастам.

Инчунин, барқарор кардани
сулху осоиш дар ҳар як ҳона
дон, ба Ватан баргардонидан
тамоми гурезаҳо ва қатъи ҷангӣ
таҳмили шаҳрвандиро вазифаи
аввалиндарачаи ҳуд эълон кардам.

Вакилони иҷлосия низ ин
ташаббусҳои Сарвари давлатро
яқдилони ҷонидорӣ намуданд.

Дар робита ба ин, меҳоҳам
маҳсус хотиррасон намоям, ки
вакилони ҳалқ, бо дарназар
дошти вазни ҳассоси кишвар
ва оғмону ҳостаҳои мардум, инчунин,
ба хотири ҳифзи яқпорҷа
гии Ватан ва сарҷамоии миллат,
дар раванди иҷлосия ба таври
бесобиқа ғаъъол ва муттаҳид буданд.

Бо дарки амиқи масъулияти
ба зиммаи ман гузошташуда дар

назди ҳалқи Тоҷикистон сав-
ганд ёд кардам, ки «агар лозим
шавад, ба ҷониши ҷониши ҳуд сулху
вахдатро ба Тоҷикистони азиз
бозмегардонам ва то даме ки як

мустакили Тоҷикистон, нишо-
наи соҳибҳиёй, ягонагӣ ва
иғтиҳори мардуми кишвар дигар
иқдоми муҳимми иҷлосия
таъриҳӣ буд.

Зоро тавре ки болотар гуфта
шуд, давлати соҳибистиколи
Тоҷикистон беш аз як сол
рамзҳои инъикоскунандан
соҳибҳиёрии ҳудро надошт.

Бинобар ин, рӯзи қабули
Парчами давлатӣ, яъне 24-уми
ноябрро мо ҷашни умумимилӣ
эълон кардем, ки ҳар сол аз
ҷониби мардуми Тоҷикистон бо
иғтиҳори бузург таҷпил мегар-
дад.

Зимнан, ёдовар мешавам,
ки баъди ҷанд рӯз ин рӯйдоди
муҳимми миллати мо низ сисола
мешавад.

Ҳамватаённи азиз!

Ҳозирини гиромӣ!

Иҷлосияи XVI Шурои Оли
дар зарфи ҷанд рӯзи баргузории
он, ки барои мардуми мо воеан
рӯзҳои сарнавиштсоз буданд,
бо вуҷуди мушкилоту монеҳои
зиёд ва баҳсу муҳолифатҳои
шадид ҳарорҳо қабул кард, ки
ҷавобгӯи талабу ҳостаҳои мар-
дум ва баёнгари иродай матини
ғарзандони ватандустӣ ҳалқи
Тоҷикистон буданд.

Ба шароғати санадҳои
қабулшуда ва амали гардида-
ни онҳо фоҷаеи умумимилӣ,
ки қарib буд орзу ҳазорсолаи
мардум моро барои истиқололу
озодӣ ва эҳёи давлатдории
миллат аз байн бурда, боиси аз
ҳаритаи сиёсии ҷаҳон нест шу-
дани давлати ҷавони тоҷикон ва
пароқандашавии миллати тоҷик
гардад, пешғирӣ карда шуд.

Имрӯз бо итминон изҳор
менамоям, ки мо – вакилони
мардуми он рӯзҳо маъсӯлия-
ти таъриҳӣ, қарзи фарзандӣ,
вазифаи ҷавонмардӣ ва ри-
солати имонии ҳудро нис-
бат ба сарнавишти кишвар
ти тозаистиколамон, ҳалқи
Тоҷикистон ва наслҳои
имрӯзашу ояндаи мардумамон
ичро кардем.

Бо гузашти сӣ сол аз қабули
ин ҳуҷҷатҳо бо қаноатмандив
иғтиҳор метавонем гӯем, ки
ин ҷониши ҳудро оқилона ва ду-
русте буд, ки мо – вакилони
ҳалқ онро ба хотири ҳифзи
истиқололу озодӣ, тамомияти
арзӣ, сарҷамоии миллат,
ваҳдату ягонагӣ ва пешрафти
тараққиети ояндаи Ватанамон
интиҳоб намудем.

Баъди ба анҷом расидани
иҷлосия вазифаи муҳимтарину
аввалиндарачаи Сарвари давлат
Шурои Оли, Шурои вазирон
ва дигар соҳтору мақомоти
давлатӣ амали намудани қонуну
қарорҳои қабулкардаи он буд.

Бо кӯшишҳои пайваста ва
бо дастирии ҳалқи шараф-
мандамон ба мо муссар гар-
дид, ки вазифаҳои асоситарии
муракқаби дар наздамон
қарордоштаро давра ба давра
ҳаллу фасл намоем.

Баъди баргузории иҷлосия –
12-уми декабри соли 1992 ман
ҳамчун кафили соҳибҳиёй
ва яқпорҷагии давлати
Тоҷикистон ба ҳалқи азизам

муроҷиат намудам, ки ҳадафи
он ҳамчун барномаи стратегӣ ба
эътидол овардани вазни муракқаби
киёсии кишвар ва муҳайё
кардани шароит барои рушди
бонизоми соҳаҳои муҳталифи
иқтисодӣ мамлакат буд.

Дар муроҷиатнома
масъалаҳои муҳимми сиёсиву
ҳуқуқӣ ва иқтисодиву иҷтимоӣ
инъикос ёфтанд, аз ҷумла,
ҳарчи зудтар дар мамлакат
барқарор намудани шоҳаҳои
ҳокимият ва мақомоти идо-
ракуни фалағардида, бар-
гардонидани ғурезаҳо, ба роҳ
мондани фаъолияти мұтадили
макомоти ҳифзи ҳуқуқ дар та-
моми қаламрави кишвар, таъ-
сиси Артиши миллӣ, пурзур
гардонидани химояи сарҳади
давлатӣ, барқарор карда-
ни муносибатҳои дипломати
бо давлатҳои ҳориҷӣ ва дигар
масъалаҳои муҳимме,

ки дар мустаҳкам намудани
соҳибистиколии давлатамон
нақши муассир бозиданд.
Ҷиҳати амали намудани
қарорҳои иҷлосия таъриҳӣ ва
муроҷиатномаи Сарвари давлат
ба мардуми кишвар зарурати
ҳарчи зудтар қабул намудани
Конститутиони Тоҷикистони
соҳибистикол би миён омад.

Чунки давлати мустаҳки
мешавад, ки муроҷиатнома
беш аз ду сол дар доирони Консти-
тутиони соли 1978, ки мөърҳои
он ба давраи соҳибистикол
мувоғиқу созгор набуданд, фаъ-
олият кард.

Шадидан зарур буд, ки мо
истиқолу озодии давлати ҳу-
дро дар сатҳи Конститутиони
– қонуни асосии мамлакат ба
расмият дарорем, мақсаду ма-
роми эълонкардаамон ва роҳи
асосии пешғирiftаамон, яъне
эъмори давлати демократӣ ва
ҳуқуқбунёд дунیавӣ, асосҳои
сиёсати ҳориҷӣ ва соҳтори дав-
латдориро дар он дарҷ намоем.

Бинобарин, баъдаз Иҷлосия
16-ум бо қарори Раёсати Шурои
Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз
ҳисоби олимому мутахассисон
ни варзида гурӯҳи корӣ созмон
дода шуд.

Гурӯҳи корӣ конститутиони
дигар давлатҳои пешрафта-
ро омӯҳта, бо дарназардошти
хусусиятҳои кишвар лоҳҳаи
қонуни асосиро омода кард ва
он ба муҳокимаи умумihalқӣ
пешниҳод гардид.

Ҳалқи Тоҷикистон лоҳҳаро
муҳокима карда, ба он зиёда аз
ҳаштуним ҳазор пешниҳод ир-
сол намуд.

Дар натиҷа, Конститутиони
Тоҷикистони соҳибистикол
6-уми ноябр соли 1994 аз
тарики раъйпурсӣ ва бо
ҷонидории аксари мардуми
Тоҷикистон қабул гардид.

Дар асоси Конститутиони
дар мамлакат ислоҳоти сиёсӣ,
ҳуқуқӣ ва иқтисодиву иҷтимоӣ
гузаронида шуда, таҳқурсии
мустаҳками низоми сиёсиву
ҳуқуқӣ ва иқтисодиву иҷтимоӣ
гузашта шуд.

Тибқи ин асосҳо, дар ки-
швар низоми муссир ҳуқуқӣ,
парламенти думаҷлиса, соҳто-

(Давомаш дар саҳ.3)

Ичлосияи шонздаҳуми Шурои Оли – таҳқимбахши сулҳу вахдат ва эҳёи давлатдории миллӣ

(Аввалаш дар саҳ.2)

ри мукаммали судӣ ва дигар мақомоти хифзи ҳукук созмон дода шуданд ва рушди устувори иқтисодиву иҷтимоӣ таъмин гардид, ки ин ҳама ба сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ, вахдати миллӣ, волоияти қонун, ободкориву созандагӣ ва пешрафту тараққиёти мамлакат мусоидат намуд.

Дар Конститутсияи нав бори нахуст арзишҳои давлати демократӣ, таҷзияи ҳокимиюти давлатӣ, ҳукуку озодӣ ва вазифаҳои асосии инсон ва шаҳрванд, тағйирназар будани шакли идораи қишинвар, ҳадафҳои сиёсати дохилии ва ҳориҷии давлат, асосҳои иқтисодиву сиёсӣ ва иҷтимоиву фарҳангӣ инъикос гардиданд.

Қабули Конститутсияи имкомияти фарҳоҳам овард, ки барои рушди давлати тоҷикон замини мукаммалу устувори ҳукуқӣ гузашта, фаъолияти муртабати низоми мақомоти давлатӣ таъмин карда шавад.

Қобили зикри махсус аст, ки қабули Конститутсияи дастоварди бузурги мо дар роҳи бунёди давлати демокративу ҳукуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоӣ мебошад.

Ҳозирини арҷманд!

Чунонки дар ёд доред, бо сабабу омилҳои дар боло зикршуда қарib даҳ соли аввали таърихи давраи соҳибиистиклой сарфи қашмакашу низоҳо ва муҳолифатҳои мусаллаҳона гардид ва мо ба масъалаҳои таъмин намудани рушди муназзами иқтисоди миллӣ ва корҳои ободониву созандагӣ амалан аз оғози солҳои 2000-ум машғул шудем.

Дар натиҷа тайи бист соли оҳир рушди миёнасолони иқтисодиёт дар сатҳи 7,5 фоиз таъмин гардида, мачмуи маҳсулоти дохилии қишинвар аз 1,8 миллиард сомонӣ соли 2000-ум ба 95 миллиард сомонӣ дар соли 2021 ва қисми даромади буҷети давлатӣ аз 252 миллиард сомонӣ ба 28 миллиард сомонӣ расонида шуд.

Яъне маҷмуи маҳсулоти дохилӣ қарib 53 баробар ва буҷети давлатӣ 111 баробар зиёд гардида, ҳаҷми маҷмуи маҳсулоти дохилӣ ба ҳар нафар аҳолӣ беш аз 30 баробар афзоиш ёфт.

Соли 2022 маҷмуи маҳсулоти дохилии қишинвар ба 114 миллиард сомонӣ расида, даромади буҷети давлатӣ ба 33 миллиард сомонӣ баробар мешавад.

Дар ин давра дар қишинвар зиёда аз 2000 корҳонаи гуногуни истехсолӣ бунёд гардида, ҳаҷми истехсоли маҳсулоти саноатӣ нисбат ба солҳои аввали соҳибиистиклой қарib 4 баробар зиёд гардида.

Соли 1990 дар қишинвар ҳамагӣ 313 ҳазор тонна ангишт ва 500 ҳазор тонна сement истехсол шуда буд. Соли 2021 истехсоли ангишт ба 2 миллиону 300 ҳазор тонна сement ба 4 миллиону 500 ҳазор тонна расонида шуд.

Мо солҳои 2022 – 2026-ро

солҳои рушди саноат эълон намудем, зеро саноатиқунони босуръати қишинвар имкон медиҳад, ки рушди устувори соҳаи саноат ҳамчун тавлидкунандаи арзииши баланди қловашуда таъмин гардида, садҳо ҳазор чойи нави корӣ ташкил карда шаванд.

Дар зарфи беш аз се даҳсолаи оҳир дар қишинвар бо заҳмати соғдилонаи мутахassisону коргарони ватанӣ зиёда аз 2000 мегаватт иқтидорҳои қловагии энергетикий бунёд гардида, системаи ягонаи энергетикии мамлакат таъсис дода шуд.

Дар ин давра, ба мо мүяссар гардида, ки беш аз 2400 километр роҳҳои замонавӣ бунёд карда, Тоҷикистони сепорчаро ба як қаламрави воҳид ва қишинвари транзитӣ табдил дидем.

Ҳамчунин, дар соҳаи қишинварӣ ҷиҳати истифодаи самараноки обу замин ва хифзи амнияти озукавории мамлакат бори аввал дар таърихи давлати соҳибиистиклой ислоҳоти кулӣ ғузаронида шуда, ҳукуқи истифодаи замин ба дехқон дода шуд, ки яке аз дастовардҳои мӯҳимтарини даврони соҳибиистиклой ба ҳисоб меравад.

Вобаста ба ин, хотиррасон менамоям, ки дар оғози замони соҳибиистиклой ба мардуми мӯбоҷи сабабҳои маълум ҳатари гурунсагӣ таҳдид мекард.

Бинобар ин, бо ду фармани Президенти мамлакат ба мардум 75 ҳазор гектар замин таъсиси карда дода шуд, ки дар он рӯзҳои вазнин ба пешгири қардани ҳатари гурунсагӣ ва нисбатан беҳтар гардидани таъминоти аҳолӣ бо маводи ғизӣ, пеш аз ҳама, нон мусоидат намуд.

Илова бар ин, ба зиёда аз 1 миллиону 400 ҳазор оила 138 ҳазор гектар замин ҳамчун китъаи замини наздиҳавлигӣ ба роҳи бунёди манзили истиқоматӣ таъсиси карда дода шуд.

Мувоғики омори расмӣ дар қишинвари мо як оила аз 6,2 нафар иборат аст.

Яъне аз рӯи ин ҳисоб қарib 9 миллион нафар ё як Тоҷикистони дигар бо китъаи замини наздиҳавлигӣ таъмин шудааст.

Ҳол он ки дар 70 соли соҳти гузашта бо ин мақсад ҳамагӣ 77 ҳазор гектар замин ҷудо шуда буд.

Барои истиқболи сазовори ҷаҳони 30-солагии Истиқлоли давлатӣ дар қишинвар зиёда аз 25 ҳазор иншооти истехсоливу иҷтимоӣ соҳта, ба истифода дода шуд, ки дар онҳо даҳҳо ҳазор чойи нави корӣ мӯҳайё гардида, бисёр мушкилоту масъалаҳои иҷтимоӣ аҳолӣ бартараф карда шуданд.

Қобили зикр аст, ки бо дарназардошти аҳаммияти бузурги соҳаҳои маориф ва тандурустӣ қисми зиёди иншооти бунёдгардида барои беҳтар гардонидани шароити соҳаҳои зикршуда равона гардидаанд.

Аз шуморай умумии иншооти ба ифтихори 30-солагии

Истиқлоли давлатӣ бунёдгардида беш аз 3 ҳазор иншоот ба соҳаи тандурустӣ ва зиёда аз 4000 иншоот ба соҳаи маориф рост меояд.

Зимнан, бояд гуфт, ки дар сиёсии оҳир қишинвари мусассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва хонандагони онҳо беш аз ду баробар, мактабҳои олий чор баробар ва донишҷӯён зиёда аз се баробар афзудааст.

Имрӯзҳо барои истиқболи арзанди 35-солагии Истиқлоли давлатӣ раванди ободонии Ва-

зудтағайирбанди ҷаҳони имрӯза Тоҷикистон дар ҳалли мушкилоти глобали, махсусан, масъалаҳои об ва тағайирбии иқлим, мубориза бо тероризму иғт劳累аро ғарбӣ шинохта мутаҳаккили фаромилӣ саҳми арзишманд гузашта истодааст.

Махсусан, силсилаи ташаббусҳои Тоҷикистон доир ба ҳалли мушкилоти об дар сайёра, ки дар сатҳи байналмилалӣ ҳамчун «Раванди оби Душанбе» пазирифта шудааст, қишинвари моро дар арсаи ҷаҳонӣ ба ҳайси

ваҳдати миллӣ, ҳифзи истиқболи давлатӣ ва дастовардҳои он арзиш ва аҳаммияти рӯзағузун пайдо карда истодаанд.

Дар зарфи 30 соли гузашта мардуми шарифи Тоҷикистон, вакilonи ҳалқ, аъзои Ҳукumatи мамлакат, роҳбарону кормандони соҳтору мақомоти давлатӣ, умуман, хизматчиёни давлатӣ ва албатта, кормандони макомоти хифзи ҳукук ва соҳторҳои низомӣ барои ҳимояи истиқлолу озодӣ, таҳқими поҳояи давлатдории миллӣ, рушди давлат ва ободии Ватан содиқона хизмат кардан, ки ба ҳамаи онҳо сипосу миннатдории самимӣ баён менамоям.

Дар баробари ин, бори дигар изҳор медорам, ки қаҳрамони сулҳо, созандагӣ, ободӣ ва пешрафти Ватан таҳо ҳалқи бузургу сарбаланди Тоҷикистон мебошад.

Агар тайи сӣ сол ҳурду бузурги мардуми Тоҷикистон сиёсати пешгирифта моро дастгирӣ намекарданд, мо ба сулҳу оромӣ ва пешрафту тараққиёт, яъне ба ин рӯҳо нек намерасидем.

Ман дар назди ин ҳалқи қаҳрамону матинирода сидқан сари таъзим фуруд меорам.

Дар ин рӯзи таъриҳӣ дар баробари зикри комёбихо, мо аз онҳое, ки барои расидан ба ин санаи муборак ҷонисорӣ кардаанд, дар баркарорсозии соҳти конститутсионӣ, таъмин намудани сулҳу оромӣ дар қишинвар ва таҳқими таҳвияти поҳояи давлати демократӣ ва ҳукуқбунёд дунявии мо саҳми арзишманд гузаштаанд, ба некӣ ёд мекунем ва хотираи қурбониёни истиқлолу озодиро гиромӣ медорем.

Вазъи кунуни ҷаҳон ва минтақа моро водор месозад, ки ҳатто як лаҳза ҳам аз масъалаҳои хифзи соҳибиистиклой, таъмини амнияти давлату миллат, суботи сиёсӣ ва вахдати миллӣ ғоифӣ набошем.

Дар робита ба ин, ҳар як фарди бонангу номуси миллатро бори дигар давлат менамоям, ки бо дарки амиқи масъулияти шаҳрвандӣ ва қарзи фарзандии ҳуд дар назди ҳалқу Ватан минбаъд дар рушду тараққиётӣ бомароми давлати соҳибиистикламон ва раванди созандагии сарзамини мӯқаддасу биҳиштосоимон боз ҳам бештар хиссагузор башад.

Мо то имрӯз бисёр мушкилоти ҷаҳони давлатон, аз ҷумла, бемории ҳатарони КОВИД – 19-ро бо иттиҳоду сарчамӣ ва бо кумаку дастгирии ҳамдигар аз сар гузаронидем.

Бо эътиоми комил изҳор мудорам, ки мо ба ҳалли дигар мушкилоту масъалаҳои ҳаётамон ҳатман ноил мегардем, зеро миллати муттаҳиду сарчамӣ ба рафғи ҳама гуна мушкилот кодир аст.

Такроран таъқид менамоям, ки мо бояд ба таълиму тарбияи фарзандонамон, яъне соҳибиони онҳо давлат ва миллати эътибонӣ.

(Давомаш дар саҳ.4)

тан бомаром идома дорад ва то рӯзи ин ҷаҳони бузург боз даҳҳо ҳазор иншооти иқтисодиву иҷтимоӣ ва фарҳангиву хизматрасонӣ ба истифода дода, садҳо ҳазор чойи нави корӣ таъсис дода мешавад.

Бо эътиоми комил изҳор мудорам, ки мардуми шарифи қишинвар, аз ҷумла, соҳибкорони бонангу номус, вакiloni мардумӣ ва хизматчиёни давлатӣ тамоми саъю талоши ватандӯstonai ҳудро минбаъд низ ба хотираи амалий намудани нақшаву барномаҳои ассоциации ташаккулӣ заҳираҳои оби Осиёи Марказӣ мебошанд, аз байн рафтааст.

Ҳоло дар ин замини, Тоҷикистон якҷо бо шарифони байналмилалӣ ҳуд бо мақсади эълон намудани соли 2025 ҳамчун Соли байналмилalии пиряҳҳо ва таъсиси Бунёди байналмилalии ҳифзи пиряҳҳо саъю талош карда истодааст.

Ҳамаватанони азиз!

Ба шарофати Ичлосияи таърихии шонздаҳуми Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мо ҷангӣ таҳмилӣ шаҳрвандиро қатъ намудем, давлатро аз нобудӣ ва миллатро аз парокандагӣ раҳо бахшидем, сулҳу оромӣ ва вахдати миллиро барқарор кардем, ассоциации давлатдории мӯсир – давлати демократӣ, ҳукуқбунёд, дунявӣ ва иҷтимоиро гузаштем ва рушди устувори иқтисодиро таъмин намудем.

Дар шарофати бисёр мурakkabi ҷаҳони монтака, шиддат ёфтани барҳӯрди манфиатҳои абарқудратҳо, яроқнокшавии бошитоб, оғози давраи ҳамаи ҷониши сардӣ ва бар асари ин омилҳо осебпазир гардидани истиқлолу озодӣ ва тамомияти арзии давлатҳои миллати молиявӣ мебошад.

Дар шарофати ниҳоят пурпечутобу мураккаб ва

► ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Мулоқот бо ятимон

13 ноябр дар идомаи сафари корӣ дар ноҳияи Бобоҷон Гафуров Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон дар шаҳри Ваҳдат бинои нави муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 3-ро ба истифода супориданд.

Бинои нави таълими аз 3 ошёна иборат буда, бо ҷонибдорӣ аз сиёсати маорифпарваронаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба истиқболи ҷаҳони 35-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби соҳибкори ватанӣ, собиқ ҳатмкардаи ин муассиса Евгений Муллоқандов соҳта шудааст.

Дар муассисаи тозабунёд 720 нафар ҳонанда дар ду баст ба таҳсил фаро гирифта мешавад. Даргоҳи нави маърифати 13 синҳонаи барҳаво, аз ҷумла, технологияи иттилоотӣ, таълими меҳнат,

хуҷраи омӯзгорон ва дигар иншооти ёрирасон буда, бо дастгоҳу аёниятҳои таълими маҷаҳаза аст.

Сарвари давлат, мухтарам Эмомали Раҳмон пас аз шиносой бо шароити муосирӣ таълими тарбияи хонандагон дар даргоҳи нави маърифат бо ҷоиҳои иншооти нави ёрирасони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №3 дар шаҳри Ваҳдат шинос гардиданд.

Президенти мамлакат, мухтарам Эмомали Раҳмон аснои шиносой бо ҷоиҳои иншооти нави бунёдшаванд ба соҳибкори ватанӣ барои ҷонибдорӣ аз сиёсати пешгирифтаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва саҳмгузорӣ дар рушди соҳаи илму маорifi мамлакат бо мақсади фароҳам овардани шароити замонавии таълиму тарбияи наслни наврасу ҷаҳон изҳори сипос намуданд.

нафар аз ноҳияи Бобоҷон Гафуров ва 54 нафари дигар аз шаҳри Гулистони вилояти Суғд мебошанд, сӯҳбати самимӣ ороста, онҳоро барои таҳсili хубу аъло, қасбу ҳунаромӯзӣ, аз ҳуд кардани забонҳои хориҷӣ, аз ҷумла, русӣ ва англисӣ ва кор бо технологияи хозиразамон ҳидоят намуданд.

Ҳамчунин, 14 ноябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон дар дехаи Ҳазорҷашмаи ноҳияи Ҷеваштич Мачмааи хизматрасонии “Малика”-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Дар ҳамин ҷо Пешвои миллат бо 100 нафар ятимон кул, ки бо амри тақдир аз навозиши волидайн бенасиб мондаанд, воҳӯйӣ намуда, бо оростани дастарҳони идона ба онҳо түхфаҳои арзишманд тақдим кардан.

Ятимон бо шодию нишот аз дasti

Сарвари раъиёттарвару инсондустӣ мамлакат либоси мактабӣ, пойафзول, ширинҳо ва кумаки молӣ түхфа гирифтанд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон бо наврасону ҷаҳони ятим, ки 46

кардан.

Дар ҳамин ҷо Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон бо кӯдакони аз оилаҳои камбизоат ва ятимон мулоқот намуда, ба 100 кӯдаки ятим аз шаҳру ноҳияҳои Ҷанҷон, Айнӣ, Истаравшан ва Ҷеваштич түхфаҳои хотиравӣ тақдим кардан.

Ифтиоҳи Боги фарҳангию фароғатии ба номи «30-солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар ҳудуди Муассисаи давлатии Ҷаҳонӣ Ҳаронӣ ба истифода доданд.

16 ноябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мухтарам Эмомали Раҳмон Боги фарҳангию фароғатии ба номи «30-солагии Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон»-ро дар ҳудуди Муассисаи давлатии Ҷаҳонӣ Ҳаронӣ ба истифода доданд.

Боги фарҳангию фароғатии дар ин макони таъриҳӣ ба ифтиҳори ҷаҳони 30-юмин солгарди баргузории Иҷлосияи XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон бунёдгардида, таҷассуми марҳилаи созандагию ободкорӣ дар қишвар, түхфаи арзандӣ ба ҷаҳони фарҳунда мебошад.

Маркази фарҳангию фароғатӣ бо маблагузории Макомоти иҷроияи ҳокимиyati давлатии вилояти Суғд дар масоҳати 7 гектар дар асоси ҷоиҳои Пажуҳишгоҳи илмӣ-тадқикотии «САНИОСП» дар ҳудуди Муассисаи давлатии «Ҷаҳонӣ Ҳаронӣ Ҳаронӣ» бунёд карда шудааст.

Муҷассамаи «Рамзи 30-солагии Иҷлосияи таъриҳии XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҷассумгари иҷlосияи таъриҳӣ ҳамчун анҷумани начоти миллату давлат, баркарории сулҳу ваҳдат, эҳӯи давлатдории навин ва рушди Тоҷикистони соҳибистикол мебошад, ки бо баландии 38,5 метр соҳта шудааст. Рамзи ҷураи замин ва нурпости Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳаритаи сиёсии ҷаҳон инъикосгари дар ҷомеаи ҷаҳонӣ соҳибӣ макоми ҳоса гардидани Тоҷикистони

даанд.

Боги фарҳангию фароғатии тозабунёд якҷоя бо Ҷаҳонӣ таъриҳӣ, ҷойхонаи миллӣ, амфитеатр ва ҳудуди ободу мавзеи назаррабо маҷмааи таърихиу мусоир, макони тамошо, сайру саёҳати сокинону мемонони доҳилии хориҷӣ гардidaast.

Дар даромадгоҳи асосӣ дарвоза-за ҳамчун рамзи ворид шудаанд ба ин макони таъриҳӣ бо пахнони 34 метр ва баландии 20 метр соҳта шудааст. Дар бунёди дарвоза сангӣ табии травертини конҳои маҳалӣ истифода шуда, ба он шукӯҳ зебони ҳоса мебаҳшад.

Аз дарвоза ба самти иншооти асосии bog - “Рамзи 30-солагии Иҷlосияи таъриҳии XVI Шурои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон” таҷассumgari iҷlосияi тaъriҳi ҳamchun anҷumani начotu millatu давлат, barkarorii sulhу vaҳdat, eҳӯi давlatdoriu nавin ва rushdi Toҷikiстoni soҳibistikol mебoшad, ki bo balandii 38,5 metr soҳta shudaast. Ramzi jurai zamini va nурpости Ҷumҳuриi Toҷikiстoni dар haritaи siёsии ҷaҳon inъikosgarii dар ҷomeai ҷaҳon soҳibӣ makomi ҳosa garididi Toҷikiстoni

соҳибистикол аст. Дар тасвири китобҳо саҳифаҳои таърихи навини Тоҷикистон аз соли 1992 то имрӯz, яъне баргузории иҷlосияи

garididaast.

Масоҳати кисмҳои чапу рости bog барои сайруғашти сокинону meҳmonon, shuglu bozini kӯdakoni

nавrason, solimgardoni istifoda shudaand. Dar қismi chal maҷmuu taҷzizoti varzishioi tarbijai chismoni, taҷzizoti bозini kӯdakon vaslu nasib garidida, makoni istirohatu bозini kӯdakon, masku tamrini navorasunu ҷaҳonon va solimgardoniу tarbijai badan baroи sokinon meboшad.

Dar қismi rosti bog gulgashiti nazarrabo dar masoҳati 1,7 гектар az mavzei zebou diloroи bogi farhangiyo faroғatii tarbijai garididaast. Besh az 250 hazor beh guli navvbi chamanquli ҳarrangha shukufaast. Tibki naқsha dar gulgashit mawsimi oynanda sadbarq shi-

nonida shuda, mайдони gulgashiti sadbarq ҳarrangha meshavad.

Дараҳтони сояфқану ороишӣ асоси ҳуррамиу зебои bog аст. Беш az 1000 beh anvoi gunoguni дараҳtoni сӯзанбаргу пахнбарги сояфқану ороишӣ az horiҷi kiшvar ба obu ҳavoи mintaqâ mutobik vorid va shinonida шудaand. Bog dar shomgoҳunu шabona niz makoni сайруғашту istirohatu tamoшo аст. Чароғонкунии bogro korgaronu mutahassissoni ширкати innovatsionii “Samoi”-i шaҳri Ҳuҷand bo istifodaи 180 adad sutunpoia bo tarhu dizayni хosa soҳtaшuda ва vasli lampaҳoi kammasrafi светодиодӣ amali намудaand.

Ҳамаи mайдonу roxrvxoi bog bo istifodaи sangi xoroi Ҳuҷand soҳta оро doda shuda ast.

Bogi farhangiyo faroғatii ба nomi “30-solaghi Ijlosiya XVI Shurro-i Olii Olii Jumhuri-i Toҷikiстoni dar ҳududi muassisaи давлатии “Ҷaҳonӣ Ҳarонӣ Ҳarонӣ” boz ja ikdomi sозandaю обodonij va shaҳdati vusvati buнёdkoriҳo дар Toҷikiстoni соҳibistikol аst, ki az Ijlosiya XVI Shurro-i Olii Olii Jumhuri-i Toҷikiстoni, ба шaроғati sulhу sabuti chomea va xadaғhoi sозanda sar查ашma meғirand.

► Дар шаҳри Бӯston корхонаи истеҳсоли масолеҳи соҳтмонӣ ба истифода дода шуд.

Mario	materiar	material [məˈtɪərɪəl], stuff [stʌf]	major	major [maɪˈdʒɔːr]
Maria	major	material [məˈtɪərɪəl], stuff [stʌf]	María	major [maɪˈdʒɔːr]
Maria	square	square [skweə]	Maria	square [skweə]
Maria	school	school [skuːl]	Maria	school [skuːl]
Maria	UK	UK [juːkeɪ]	Maria	UK [juːkeɪ]
Maria	MCBMO	MCBMO [emˈbiːməʊ]	Mariyó	MCBMO [emˈbiːməʊ]
Maria	letter	letter [ˈletə]	Mariyó	letter [ˈletə]
Maria	landscape	landscape [ˈlændskeɪp]	Mariyá	landscape [ˈlændskeɪp]
Maria	trek	trek [trek]	Mariyá	trek [trek]
Maria	education	education [edʒʊˈkeɪʃn]	Mariyá	education [edʒʊˈkeɪʃn]

M

If

Katapab	teppintutiona	territory [terri(ə)n]
Kahna	kpemotb	cittadel [sistad(e)ll]
Kahna	rohoeffta	sweets [swi:ts], candy [kændi]
Kahop	peuhene	deciution [di'si:ʒn(e)n], resolution [reza lu:(f)e)n]
Katapa	karutia	drop [drɒp]
Kafafec	ketteka	cage [keɪdʒ]
Kamnabao	laptopuchin	woluble [wə'lju:bəl]
Kohnin	robep	captet [kə'pɛ:t]
Kohnin	zaronh	law [lɔ:w]
Koumy	jokka	spoon [spu:n]
Koumy	gntia, mouhb	power [paʊə]
Kyjaptar, Kybbatobaxiu	box [ba:k:s]	kyjaptar, kybbatobaxiu
Kyttn	kyjaptar, kybbatobaxiu	kyttn

Nº 46, 17 novopn corjn 2022

ХАУПИН «ОМЯЗІОП»

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»

№ 46, 17 ноября соли 2022

III

Ш		
Шавқовар	интересный	<i>interesting [ˈintrɪstɪŋ]</i>
Шанбе	суббота	<i>Saturday [ˈsætədɪ AmE: ˈsætər,deɪ]</i>
Шарқ	восток	<i>East [i:st]</i>
Шарм	стыд	<i>shame [ʃeɪm]</i>
Шармгин	стыдливый	<i>ashamed [əˈʃeɪmd]</i>
Шартнома	договор	<i>agreement [əgri:mənt]</i>
Шахр	город	<i>city [ˈsɪtɪ], town [taʊn]</i>
Шахрванд	гражданин	<i>citizen [ˈsɪtɪz(ə)n]</i>
Шер	лев	<i>lion [ˈlaɪən]</i>
Шеър	стихотворение	<i>poem [ˈpoʊəm]</i>
Шимол	север	<i>North [nɔ:θ]</i>
Ширин	сладкий	<i>sweet [swi:t]</i>
Шиша	стекло	<i>glass [gla:s]</i>
Шоир	поэт	<i>poet [ˈpoʊɪt]</i>
Шохмот	шахматы	<i>chess [tʃes]</i>

3

Эхтиёт	осторожность	<i>caution [kɔ:sʃ(ə)n]</i>
Эхтиёч	нужда	<i>need [ni:d]</i>
Эхтимол	вероятно	<i>perhaps [pə'haeps]</i>
Эхтиром	уважение	<i>respect [ri'spekt]</i>
Эчод	творение	<i>create [kri'eit]</i>
Эъломия	декларация	<i>declaration [dɛklə'reif(ə)n]</i>
Эълон	объявление	<i>announcement [ə'nounsmənt]</i>

8

Якдил	согласие	<i>united [ju:'naɪtid]</i>
Якзайл	однообразно	<i>uniformly [ʃu'nifo:mli]</i>
Якчанд	несколько	<i>several ['sev(ə)rəl]</i>
Якчоя	вместе	<i>together [tə'geðə]</i>
Якшанбе	воскресенье	<i>sunday ['sʌndɪ]</i>
Ярок	оружие	<i>arms [a:mz], weapon ['wepən]</i>
Ятим	сирота	<i>orphan ['ɔ:f(ə)n]</i>
Ях	лёд	<i>ice [aɪs]</i>
Яхбанди	леденение	<i>freeze [fri:z]</i>
Яхдон	холодильник	<i>refrigerator [ri'frɪdʒə'reɪtə], fridge [frɪdʒ]</i>
Яхмос	мороженое	<i>icecream ['aɪs'kri:m]</i>

16

Kāgymox	mññemhäa	recception [<i>m seþp(e)a n</i>]	Käinii	HOKHñNPI	scissors [<i>szæz</i>]
Kälam	kaþapñjallu	pencil [<i>þ pens(e) a l</i>]	Kälam	kaþapñjallu	pencil [<i>þ pens(e) a l</i>]

K

Nº 46, 17 novopn corjn 2022

«ДАНИ «ОМЯЛ»

№ 46, 17 ноября соли 2022

ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ЧУМХУРИИ ТОЧИКИСТОН

ЛУГАТИ

ВОЖАХОИ СЕРИСТЕММОЛИ ЗАБОНХОИ ТОНИКЙ РУСӢ ВА АНГЛИСӢ

(Барои омӯзгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (синфҳои 5-11), устодону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна, олии қасбӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илм)

Душанбе
2022

Mitnahme	take along [tak ə lung]	to take along [tu:keɪ ə lung]
Mitpoxat	relaxation [rɪlækʃn]	rest [rest], relaxation [rɪlækʃn]
Mitpoxator kappahan	outbreak [aʊtbreɪk]	to rest [tu:rest], to relax [tu:ri lækst]
Mitpoxat kappahan	meeting [mee팅]	place to rest or relax [pleis tu:ri lækst]
Mitor	negligence, nonchalance [nəlɪdʒəns, nɒnlɪtʃəns]	obedience [ə bɪ'di:əns], submissio[n] [sʌb'mɪsiən]
Mitnjoon	information [ɪnfə'meɪʃn]	informational [ɪnfə'meɪʃnəl]
Mixtice	cheerfully [spɛfi'fəli]	specifi[city] [spɛfi'citeɪ]
Mitpo kappahan	negotiations, promotions [nəgə'teɪʃnz, prə'mɔ:tʃn]	to execute [tu:ek'sekjyut], to fulfil [tu:fi:l], to carry out [tu:kə'reiut]
Mitpojiu	visa [vɪ:za]	to allow [tu:laʊ], to permit [tu:pəmit]
Mitsoar Jozah	visa [vɪ:za]	to allow [tu:laʊ], to permit [tu:pəmit]
Mitsoar hypenja	compliance [kəm'pli:nju:ns]	ask permission [əsk pər'mi:ʃn]
Mitsoar, Nojorin	compliance, compliance [kəm'pli:nju:ns]	to ask permission [tu:ask pər'mi:ʃn]
Mitsoar, Nojorin	plan [pla:n]	please [plæ:z]

И

3apf	3apf (3appyfnt)	heo6xoxjimno (heo6xoxjimnobj) necessary [nec'sesəri] / [nec'sesitē] moc'ja, c7r7iorbi7e t7pnoopbi dish [dɪʃ], dishes [dɪшiz]	shapefine (t7pam). tabl7ware [t7abwə're] / [t7ebwə're]: adv7er7 (gram) / [ædvə'b7]
3apa	3apa	ke7t7ipin [kæt7ipɪn]	wellow [jeləʊ]
3ape	3ape	vn7ok7ene (mat.) multiplication (math.) [m(d)ʒ(e)n]; loss [lɒs]	vn7ok7ene (mat.) multiplication (math.) [d'mʌltiplɪkəʃn] / [mʌltiplɪk'eʃn]
3app	3app	BP7A, yu7eppg; motepa harm [ha:m], damage [dæmɪdʒ], injury [ɪn'jurɪ]	
3aur_3at7ah	3aur	3BOHOK to make a phone call [tu meik e se7on kɔ:l], to call [tu kɔ:l], to 3BOHOK 3BOHOK, c7r7iorbi7e t7ephonbi	phone [tu ʃəʊn]
		bell [bel]	
		[fɜ:əmənt]	

Nº 46, 17 novopn.com 2022

«HAMPNIN «OMY3L0P»

O6	water [wɔ:tə]	waterja	motorja	meather [mɛðə]	sound [saʊnd], noise [naɪz]	beginning [bi:gɪnɪŋ], start [sta:t]	man [men], person [pɜ:s:n]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]
O6y xabbō	water [wɔ:tə]	motorja	motorja	meather [mɛðə]	sound [saʊnd], noise [naɪz]	beginning [bi:gɪnɪŋ], start [sta:t]	man [men], person [pɜ:s:n]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]
Obo3	noise [naɪz]	motorja	motorja	meather [mɛðə]	sound [saʊnd], noise [naɪz]	beginning [bi:gɪnɪŋ], start [sta:t]	man [men], person [pɜ:s:n]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]
Ojām	noise [naɪz]	motorja	motorja	meather [mɛðə]	sound [saʊnd], noise [naɪz]	beginning [bi:gɪnɪŋ], start [sta:t]	man [men], person [pɜ:s:n]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]
Ojār	noise [naɪz]	motorja	motorja	meather [mɛðə]	sound [saʊnd], noise [naɪz]	beginning [bi:gɪnɪŋ], start [sta:t]	man [men], person [pɜ:s:n]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]	customer [kʌstəmə]
Ojō6	water [wɔ:tə]	waterja	waterja	waterja	water [wɔ:tə]	waterja	waterja	waterja	waterja	waterja

H

Mao	salary [sælərɪ], wages [wɛdʒɪz]	Заработка тутара	шоуан	Meeting [pi:p(e)ɪ]	Мајхине
Maxim	show [ʃəʊ] [ʃəʊv]	пакшын	шоуан	Meeting [mi:tɪŋ]	Мајхине
Maximow	rooftop [rəʊftɒp]	роктунда	ротчанда	guest [gɛst]	Максимона
Maxxhut	labor [la'bɔ:r] work [wɜ:k]	труд	халым, халмадар-халым	labor [la'bɔ:r] work [wɜ:k]	Министар
Melexha	play [pleɪ] doctor [dɒktə]	лабор	халым, халмадар-халым	труд	Министар
Melmxoxona	living room [lɪvɪŋ ru:m], hotel [həʊtəl]	жыныс	халым, халмадар-халым	труд	Министар
Mexxhart	labour [la'bɔ:r] work [wɜ:k]	труд	халым, халмадар-халым	труд	Министар
Minnatka	nation [neɪʃn(e)n], nationality [naʃə'nælit̬i]	нац	халым, халмадар-халым	труд	Министар
Mitapkevra	area [eərɪə], region [ri'giən(e)n]	територия	халым, халмадар-халым	труд	Министар
Myjorot, boxyppin	grandmother [grænd'mʌðər]	бабура	бабура	meeting [mi:tɪŋ]	Мыжорот, боксыпин
Myoumpar	communication [kə,mju:nɪk'ueɪʃn]	коммуникация	коммуникация	общение, коммуникация	Мыжумпар

Nº 46, 17 novopn cojn 2022

HAPPIN «ОМЫЛОС»

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»

№ 46, 17 ноября соли 2022

Бо фармоши вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 13.09.2022, №1337 омӯзиши ва азёд кардани 400 вожсаи серистеъмоли забонҳои тоҷикӣ, русӣ, англисӣ барои омӯзгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миённа умумӣ (синфҳои 5-11), устодону донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна, олии қасбӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илм ҳаттмӣ доиниста шудааст.

Мухлами омӯзши ва азёд карданы лугат то санаи 31.12.2022 муайян шудааст.

РАҲНАМОЕ БАРОИ ОМӯзиши ЗАБОНҲОИ ТОҶИКӢ, РУСӢ ВА АНГЛИСӢ

Дар замони мусор омӯзиши забонҳои хориҷӣ яке аз муҳимтарин омиљо барои фаро гирифтани дониш, ҳабару иттилоот ва навигариҳои илмии фаннӣ ба шумор рафта, барои боз ҳам бештар барқарор кардани иртиботҳои гуногуни сиёсни иҷтимоӣ ва иқтисодию фарҳангӣ бо кишварҳои дигар мусоидат менамояд. Ба ин хотир, Асосгузори сулҳо ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтаром Эмомалӣ Раҳмон омӯзиши ва донистани забонҳои хориҷиро барои насли ояндасози кишвар зарур шуморида, ҷиҳати азҳуд кардани онҳо пайваста дастуру ҳидоятҳои раҳнамунсоз медиҳанд.

Кабул гардидани “Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030” (карори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 30 августи соли 2019, №438) Вазорати маориф ва илм ва дигар вазорату идораҳоро водор месозад, ки барои тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русию англисӣ тамоми шароитҳоро фароҳам созанд.

Дар ин росто, Вазорати маориф ва илми Чумхурии Тоҷикистон ҷаҳонни тоҷикӣ дастур супоришҳои Пешвои муazzами миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон, мухттарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти омӯзиш ва донистани тақмили забонҳои русиёнанглийӣ дастурӣ раҳнамон “Лугати вожаҳои серистеъмоли забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ”-ро омода карда, донистани онро барои тамоми омӯзгорону хонандагон ва донишҷӯён ҳатмӣ ӯзган мекунад.

Лугати мазкур 400 вожаи серистемолеро дар бар гирифтааст, ки онҳо дар зиндагии рӯзмара бо забони модарӣ пайваста мавриди истифода карор мегиранд ва маънои онҳо маълуму фахмо аст. Ҳамзамон, донистани ин калимаҳо маҳорату малакаи забономӯзиро ташаккул дода, зимни азёд карданни вожаҳо шавқу рагбат барои донистани забонҳои русию англisiй боз хам афзунтар мегардад. Яъне лугати мазкур чун як раҳнамо хидмат ҳоҳад кард.

Шакли электронии ин лугат дар сомонаи расмии Вазорати маориф ва илми Чумхурини Тоҷикистон ва дар сомонаҳои муассисаҳои зерсоҳтори он ҷо карда шудааст.

Дар баробари ин, аз ҳамаи роҳбарони муассисаҳои таълимӣ ва омӯзгорон такозо карда мешавад, ки дар амалигардонии ин иқдоми вазорат масъулияти баланд нишон дода, зимни азёд кардан лугатҳо хонандагону донишҷӯро раҳнамойӣ ва назорат намоянд.

Дар ичрои ин амали нек ва иқдоми боманфиат дар самти омӯзиши забонҳои русию англӣ ба шумо барору комёбӣ орзу менамоем.

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»

№ 46, 17 ноября соли 2022

Хак	истина, правда	<i>right [raɪt], privilege ['prɪvɪlɪdʒ]</i>
Хаққи хизмат	заработка плата, оклад	<i>wages [weɪdʒ]</i>
Хақықат	правда	<i>truth [tru:θ], reality [ri'æliti] true [tru:]</i>
Хама	весь, вся, всё	<i>all [ɔ:l], everyone ['evrɪwʌn], everything ['evrɪθɪŋ]</i>
Хамкор	коллега, сотрудник	<i>colleague [kə'lɪ:g], coworker [kə'u'wɜ:kə]</i>
Хамкорӣ	сотрудничество	<i>cooperation [kɔʊnpə'reɪʃn]</i>
Хамоҳангсоz	координатор	<i>co-ordinator [kə'ɔ:dɪneɪtə]</i>
Харроҳ	вместе, спутник	<i>together [tə'geðə], travelling companion ['trav(ə)lɪng'pæmə'nɪə]</i>

4

Чуб	палка, древесина	<i>wood [wud]</i>
Чүпон	пастух	<i>shepherd ['sepəd]</i>
Чутка	щётка	<i>brush [brʌʃ]</i>
Чүча	цыплёнок	<i>chick [fɪk]</i>

4

Чавоб	ответ	<i>answer [ə:'nsə]</i>
Чавон	молодой	<i>young [jʌŋ]</i>
Чавоній	молодость	<i>youth [juθ]</i>
Чадвал	линейка	<i>ruler ['ru:lər]</i>
Чамъ	совокупность, сумма, итог	<i>total [toutl]</i>
Чамъият	общество	<i>society [sə'saιti]</i>
Чанг	война	<i>war [wɔ:]</i>
Чануб	юг	<i>South [saʊθ]</i>
Чонишин	заместитель директора	<i>deputy director ['depjutɪ d(a)rɪ'rektə]</i>
Чонидор	сторонник	<i>supporter [sə'pɔ:tə]</i>
Чорї	текущий	<i>following [fɔ'ləʊɪŋ]</i>
Чоруб	венник	<i>broom [bru(:)m]</i>
Чумхурї	республика	<i>republic [ri'publik]</i>
Човорї	кукуруза	<i>corn [kɔ:n]</i>
Чумчя	пятница	<i>Friday ['fraɪdɪ]</i>

Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Pabin	habitatphere, tphere	direction [dɪ'rekʃn], trend [trēnd]	Pakram	homēp	number [nūmər]
Parc	trāheū	dānce [dāns]	Part	lāber, rācken	color [kōlər]
Part	lāber, rācken	color [kōlər]	Pacm	kāptīna	pīcture [pīktüre]
Patrīan (par)	nātīn, nātīn	to gō [tō: gō]	Patrīan (par)	nōbejēhne	bēhavior [bēhüvērīə]
Paftrīop	nōbejēhne	bēhavior [bēhüvērīə]	Paftrīowāj	noečēhne, noečēhne	noečēhne [noečēhne]
Paftrīowāj	noečēhne, noečēhne	noečēhne [noečēhne]	Paxhamo	pykrobojčtīo	gūlde [gūlđ]
Paxhamo	pykrobojčtīo	gūlde [gūlđ]	Poxap	jūnāep, hažatphink	lēader [lēđer]
Poxap	jūnāep, hažatphink	lēader [lēđer]	Pyxcam	otlyček	holday [chāđid], Vaction

d

II

Q304n	compellition [kə:pelɪtɪən]	rohypc	cboGaja	freedom [fri:dəm]	cenba	jumnaɪ [dʒʌmnəɪ]	mirrɔr [mɪrə]	wɜ:ld]	mhp	lɪpnoʊ/lnθ	to come [tə'kʌm]	Kɪtʃen [kɪtʃɪn], nati'onal cʊfē	kɹɪxɪnə	[nɛf̬(e)n(e)] kæf̬ə]	fɪpɪt, lnptretɪəh	[fɪend] [fɪend]	Qmho
Qmna	compeitition [kə:mnpɪtɪən]	rohypc	cboGaja	freedom [fri:dəm]	cenba	jumnaɪ [dʒʌmnəɪ]	mirrɔr [mɪrə]	wɜ:ld]	mhp	lɪpnoʊ/lnθ	to come [tə'kʌm]	Kɪtʃen [kɪtʃɪn], nati'onal cʊfē	kɹɪxɪnə	[nɛf̬(e)n(e)] kæf̬ə]	fɪpɪt, lnptretɪəh	[fɪend] [fɪend]	Qmna
Qmra	compeitition [kə:mnpɪtɪən]	rohypc	cboGaja	freedom [fri:dəm]	cenba	jumnaɪ [dʒʌmnəɪ]	mirrɔr [mɪrə]	wɜ:ld]	mhp	lɪpnoʊ/lnθ	to come [tə'kʌm]	Kɪtʃen [kɪtʃɪn], nati'onal cʊfē	kɹɪxɪnə	[nɛf̬(e)n(e)] kæf̬ə]	fɪpɪt, lnptretɪəh	[fɪend] [fɪend]	Qmra
Qmra	compeitition [kə:mnpɪtɪən]	rohypc	cboGaja	freedom [fri:dəm]	cenba	jumnaɪ [dʒʌmnəɪ]	mirrɔr [mɪrə]	wɜ:ld]	mhp	lɪpnoʊ/lnθ	to come [tə'kʌm]	Kɪtʃen [kɪtʃɪn], nati'onal cʊfē	kɹɪxɪnə	[nɛf̬(e)n(e)] kæf̬ə]	fɪpɪt, lnptretɪəh	[fɪend] [fɪend]	Qmra
Qmra	compeitition [kə:mnpɪtɪən]	rohypc	cboGaja	freedom [fri:dəm]	cenba	jumnaɪ [dʒʌmnəɪ]	mirrɔr [mɪrə]	wɜ:ld]	mhp	lɪpnoʊ/lnθ	to come [tə'kʌm]	Kɪtʃen [kɪtʃɪn], nati'onal cʊfē	kɹɪxɪnə	[nɛf̬(e)n(e)] kæf̬ə]	fɪpɪt, lnptretɪəh	[fɪend] [fɪend]	Qmra

№ 46, 17 noq6pn cojn 2022

HAMPTON «OMY3L0P»

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»		№ 46, 17 ноябрь соли 2022
Феъл	глагол	<i>verb [vɜ:b]</i>
Фикр	мысль, мнение	<i>think [θɪŋk], opinion [ə'pɪnjən]</i>
Фурудгоҳ	аэропорт	<i>airport ['eərpo:t]</i>
Фурӯш	продажа	<i>sale [seɪl]</i>
Фурӯшгоҳ	магазин	<i>department store [dɪ'pa:tment stɔ:], shop [ʃɒp]</i>
Фурӯхтан	продавать	<i>to sell / tʃu:səl /</i>

x

Хабар	весть, новость	<i>information ['ɪnfə'meɪʃ(ə)n], news [nju:z]</i>
Халқ	народ	<i>people ['pi:p(ə)l]</i>
Харидан	купить	<i>to buy [tu:bai]</i>
Харита	карта	<i>map [mæp]</i>
Хатм	окончание	<i>graduation ['grædʒu'eɪʃ(ə)n]</i>
Хатм кардан	окончить	<i>to graduate [tu 'grædʒueɪt]</i>
Хестан	вставать, подниматься	<i>to get up [tu get ap], to stand up [tu stænd ap]</i>
Хизмат	служба, услуга	<i>service ['sɜ:vɪs]</i>
Хоб	сон	<i>dream [dri:m] sleep [sli:p]</i>
Хомӯш	тихий	<i>silent ['saɪlənt]</i>
Хона	дом	<i>house [haus], home [həʊm], apartment [ə'pa:tment], room [ru(:)m]</i>
Хондан (хон)	читать, учиться, молиться	<i>to read [tu: ri:d], to study [tu: ['stʌdi]; to pray [tu:preɪ]</i>
Хотира	память	<i>memory ['mem(ə)ri]</i>
Хоҳар	сестра	<i>sister ['sistə]</i>
Хунук	холод	<i>cold [kɔuld]</i>
Хуш омадед	добро пожаловать	<i>welcome ['welkəm]</i>

x

Хавз	пруд, водоём, бассейн	<i>pond [pɔnd], pool [pu:l], swimming pool [swimɪŋpu:l]</i>
Хавлӣ	двор	<i>house [haʊs], garden [ga:dn], yard [ja:d]</i>
Хаво	погода, воздух	<i>weather ['weðə], air [eə]</i>
Ҳавопаймо	самолёт	<i>aeroplane ['e(ə)rəplæn]</i>
Ҳайвон	животное	<i>animal ['ænɪməl(ə)l]</i>
Ҳайкал	памятник, статуя	<i>monument ['mə:njəmənt], statue ['stætʃu:]</i>
Ҳайрат	недоумение, удивление, изумление	<i>Perplexity [pə'pleksɪti]; amazement [ə'meɪzment], astonishment [ə'stonɪsmənt], surprise [sə'prais]</i>

3a6ooh JARJARTH	3abrik	language, [læŋgwidʒ] tongue [laɪŋ]	state language [seɪt læŋgwidž], official language [əfɪʃɪəl læŋgwidž], native language [nætɪv læŋgwidž]	3a6ooh (3an)	Gint, Yaptinb to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	soil [sɔɪl], earth [ɜːθ], ground [grəʊnd], land [lænd]	3amini	3emiria, Bechenhara to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	3amoh	time [taɪm], period [p(e)riód] epoch [ɪˈpækə], era [ɪˈreɪə]	3amohraein	cobemehpin moderm[mɒdɜːm]	3amohraein (3an)	timea, mephnoia, mioxia [taɪmɛə, mɛfnoɪə, miɔksɪə]	3amohraein (3ah)	moderm[mɒdɜːm]	3amohraein (3ah)	keha, kechunna wife [wif], woman [womən]	3amohraein (3ah)	mo-kechun, kechunni	3amohraein (3ah)	female [feməl], feminine
3amohraein (3ah)	3abrik	language, [læŋgwidž] tongue [laɪŋ]	state language [seɪt læŋgwidž], official language [əfɪʃɪəl læŋgwidž], native language [nætɪv læŋgwidž]	3a6ooh (3an)	Gint, Yaptinb to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	soil [sɔɪl], earth [ɜːθ], ground [grəʊnd], land [lænd]	3amini	3emiria, Bechenhara to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	3amoh	time [taɪm], period [p(e)riód] epoch [ɪˈpækə], era [ɪˈreɪə]	3amohraein	cobemehpin moderm[mɒdɜːm]	3amohraein (3an)	keha, kechunna wife [wif], woman [womən]	3amohraein (3ah)	mo-kechun, kechunni	3amohraein (3ah)	female [feməl], feminine				
3amohraein (3ah)	3abrik	language, [læŋgwidž] tongue [laɪŋ]	state language [seɪt læŋgwidž], official language [əfɪʃɪəl læŋgwidž], native language [nætɪv læŋgwidž]	3a6ooh (3an)	Gint, Yaptinb to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	soil [sɔɪl], earth [ɜːθ], ground [grəʊnd], land [lænd]	3amini	3emiria, Bechenhara to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	3amoh	time [taɪm], period [p(e)riód] epoch [ɪˈpækə], era [ɪˈreɪə]	3amohraein	cobemehpin moderm[mɒdɜːm]	3amohraein (3an)	keha, kechunna wife [wif], woman [womən]	3amohraein (3ah)	mo-kechun, kechunni	3amohraein (3ah)	female [feməl], feminine				
3amohraein (3ah)	3abrik	language, [læŋgwidž] tongue [laɪŋ]	state language [seɪt læŋgwidž], official language [əfɪʃɪəl læŋgwidž], native language [nætɪv læŋgwidž]	3a6ooh (3an)	Gint, Yaptinb to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	soil [sɔɪl], earth [ɜːθ], ground [grəʊnd], land [lænd]	3amini	3emiria, Bechenhara to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	3amoh	time [taɪm], period [p(e)riód] epoch [ɪˈpækə], era [ɪˈreɪə]	3amohraein	cobemehpin moderm[mɒdɜːm]	3amohraein (3an)	keha, kechunna wife [wif], woman [womən]	3amohraein (3ah)	mo-kechun, kechunni	3amohraein (3ah)	female [feməl], feminine				
3amohraein (3ah)	3abrik	language, [læŋgwidž] tongue [laɪŋ]	state language [seɪt læŋgwidž], official language [əfɪʃɪəl læŋgwidž], native language [nætɪv læŋgwidž]	3a6ooh (3an)	Gint, Yaptinb to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	soil [sɔɪl], earth [ɜːθ], ground [grəʊnd], land [lænd]	3amini	3emiria, Bechenhara to hit [hɪt], to strike [tu strɪk]	3amoh	time [taɪm], period [p(e)riód] epoch [ɪˈpækə], era [ɪˈreɪə]	3amohraein	cobemehpin moderm[mɒdɜːm]	3amohraein (3an)	keha, kechunna wife [wif], woman [womən]	3amohraein (3ah)	mo-kechun, kechunni	3amohraein (3ah)	female [feməl], feminine				

ε

Kyphosis	Ektopen Membranopath	a moutment of architecure that think apxntektrypti	<i>[məʊnɪmənt(ə) n̩t əv ə:ktaɪkɛfɪ]</i>	omphalitis	Ezax	eleven [ɪˈlev(ə)n]	<i>[əʊmfaɪlɪtɪs]</i>	Eplax	Eplax	to help [tu hɛlp]	<i>[t̬o hɛlp]</i>	Eplax	Eplax	nomoubt [nɒməʊbt]	<i>[nɒməʊbt]</i>	Eplax	Eplax	to help [tu hɛlp]	<i>[t̬o hɛlp]</i>	Epin Taphin	Epin Taphin	ambulancie [əmbjʊlənsɪ]	<i>[əmbjʊlənsɪ]</i>	Egyptian	Egyptian	emergency assistunce (e) [ɪm̩sɪ:dʒ(ə) n̩sɪst̩(ə)n̩sɪ]	<i>[ɪm̩sɪ:dʒ(ə) n̩sɪst̩(ə)n̩sɪ]</i>
Kyphosis	Kyphosis	hall [hæl]	<i>[hæl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	hall [hæl] [fɔ:lət̩] [hæl jfɔ:lət̩] n̩ i s hallog	<i>[hæl] [fɔ:lət̩] [hæl jfɔ:lət̩] n̩ i s hallog</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>				
Kyphosis	Kyphosis	hall [hæl]	<i>[hæl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	hall [hæl] [fɔ:lət̩] [hæl jfɔ:lət̩] n̩ i s hallog	<i>[hæl] [fɔ:lət̩] [hæl jfɔ:lət̩] n̩ i s hallog</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>				
Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	hall [hæl]	<i>[hæl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>
Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	hall [hæl]	<i>[hæl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>	Kyphosis	Kyphosis	magazine [mægə'zeɪn]	<i>[mægə'zeɪn]</i>	Kyphosis	Kyphosis	journal [dʒɔ:n̩əl]	<i>[dʒɔ:n̩əl]</i>

Nº 46, 17 nov 69 em 2022

HAMPNIN «OMY3LOP»

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»

№ 46, 17 ноября соли 2022

А		
Тоҷикӣ	РУСӢ	АНГЛИСӢ (овонавишт)
Адабиёт	литература	<i>literature</i> [lɪt(ə)rətʃə]
Адад	число	<i>number</i> [nʌmbə]
Адолат	справедливость	<i>justice</i> [dʒʌstɪs]
Азиз	уважаемый	<i>dear</i> [dɪə], <i>precious</i> ['preʃəs], <i>esteemed</i> [ɪ'sti:mɪd]
Ақл	ум, разум	<i>intelligence</i> [ɪn'telɪdʒ(ə)ns], <i>intellect</i> <i>mind</i> ['ɪntilekt maɪnd]
Алов (оташ)	огонь	<i>fire</i> [faɪə]
Алаф	трава	<i>grass</i> [gra:s], <i>herb</i> UK: [hɜ:b], US: [ɹɔ:b], <i>fodder</i> ['fɒdə]
Аскар	солдат	<i>soldier</i> ['səuldʒə]
Атроф	вокруг	<i>around</i> [ə'raʊnd]
Афсона	сказка	<i>fairy-tale</i> ['feɪ(ə)rɪtl], <i>story</i> ['stɔ:ri], <i>tale</i> [teɪl]
Аҳбор	новость	<i>news</i> [nju:z]
Ахлюк	мораль	<i>moral</i> [mɔ:rəl]
Аҳолӣ	население	<i>population</i> ['pɔ:pjūlɪʃ(ə)n]
Аломат	знак	<i>sign</i> [saɪn], <i>mark</i> [ma:k], <i>omen</i> , [ə'mən]
Амният	безопасность	<i>security</i> [sɪ'kju(ə)rɪtɪ]
Анъана	традиция	<i>tradition</i> [træ'dɪʃn]

Б

Бад	плохой	<i>bad [bæd]</i>
Бадан	тело	<i>body [ˈbɔdi]</i>
Баён	выражение мыслей	<i>expression of thoughts [ɪk'spreʃ(ə)n əvθɔ:t̪s]</i>
Базм, түй	вечеринка, общественный прием, связанный со свадьбами и т.д.	<i>party [ˈpa:rti], public reception associated with weddings [ˈpʌblɪk rɪ'sepʃ(ə)n ə'sæfɪst̪ɪəd wið 'wedŋz]</i>
Байналмилай	международный	<i>international [ˌɪntə'næʃ(ə)nəl]</i>
Байнишахрй	междугородний	<i>between cities [bi'twi:n ˈsɪtɪz]</i>
Баромадан	подняться	<i>to rise [raɪz]</i>
Баромадгох	выход	<i>exit [ˈegzɪt̪]</i>
Барф	снег	<i>snow [snəʊ]</i>
Бахт	счастье	<i>happiness [ˈhaepnəs]</i>
Бахшидан	простить	<i>to forgive [tu:fɔ:gɪv], let off [let ɒf]</i>
Бахор	весна	<i>spring [sprɪŋ]</i>

1

Fjord	heo芬蘭海峽 [hœfɪndələf] / [hœfɪndəf]	heofinnalifhrin	cloudfall [klaʊdfɔːl]	cloudy [klaʊðɪ]
Fjynnaðar (Iyah)	humeatþca	place [pleɪs], to contain [tɪn]	kenitem]	kenitem]
Fjynnaðar (Iyah)	ekpnika	wiolin [vɪəlɪn]	violin [vɪəlɪn]	violin [vɪəlɪn]
Fjæð	stanat	west [west]	west [west]	west [west]
Fjær (acgoðin)	crpnika	crpnika	crpnika	crpnika
Fjær (mcvinney)	crpnika	violin [vɪəlɪn]	violin [vɪəlɪn]	violin [vɪəlɪn]
Fjær (mcvinney)	crpnika	violin [vɪəlɪn]	violin [vɪəlɪn]	violin [vɪəlɪn]

1

Ljut	maco	meat [mi:t]
Ljefahrt	oreba, ołapań	sheep [ʃe:p]
Ljedzka	/spitka:/	narrator [na'reta], speaker
Ljedzka	robopawniñ, imponeciumiñ	robot [ro'bot]
Ljedzka	ba3a	vase [va:z]
Ljedzka	b3etor	flower [flaʊə]
Ljedzka	blakarb	to cry [tu'kra]
Ljedzka	b3atb	to take [tu'tek̪]
Ljedzka	okpecchotci, impnopota	squares [saq:s:bz]
Ljedzka	m3tib	dust [da:s̪t̪]
Ljedzka	terliniñ (kappañni)	hot [hɔ:t̪], warm [wɔ:m̪]
Ljedzka	ołekpeñibe	necklace [nek'l̪is̪]
Ljedzka	m3ea	neck [nek̪t̪]

Nº 46, 17 novopn corjn 2022

«HUMPIAN «OMV3LOP»

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»		№ 46, 17 ноябрь соли 2022
Бача	ребёнок, мальчик	<i>child [fauld], son [san], boy [boɪ]</i>
Бачагона	детский	<i>childish ['tʃaʊldɪʃ], children's ['tʃɪldrənz], for a child [fɔ:(r) əʃaʊld]</i>
Башардўстона	Гуманистический	<i>humanitarian [hju:. 'mænɪ'te(ə)rɪən]</i>
Беморхона	больница	<i>hospital ['hɒspɪtl]</i>

B

Вай	он, она, оно, его, её	<i>he [hi:], she [ʃi:], it; [it him /hum], her [hɜ:]</i>
Варақ	лист	<i>leaf [li:f]</i>
Варзиш	спорт	<i>sport [spɔ:t]</i>
Варзишгар	спортсмен	<i>sportsman ['spɔ:tsmæn]</i>
Васл	связь	<i>relations [ri'leɪfənz]</i>
Ватан	родина	<i>homeland [həʊmlənd], motherland [mʌðələnd]</i>
Ватаний	отечественный	<i>domestic [də'mestik], native ['neitiv], Patriotic [pætri'ɔ:tik]</i>
Ваҳдат	единство	<i>unity ['ju:niti] reconciliation ['rekənsil'ref(ə)n</i>
Ваъда	обещание	<i>promise ['prɛmɪs]</i>
Вилоят	область, край	<i>region ['ri:dʒ(ə)n], province ['prəvɪns]</i>
Вобаста	зависимый	<i>dependent [di'pendənt], related [ri'lertid]</i>
Вокеа	событие	<i>event, [ɪ'vent] incident ['ɪnsɪd(ə)nt]</i>
Воқеъ будан	быть расположенным	<i>to be located [tə'bɪ: [ləu'keɪtid], to be situated [tə'bɪ: 'sɪtuētid]</i>
Волидайн	родители	<i>parents ['pe(ə)rənts]</i>
Воҳӯрдан	встретить	<i>to meet with smb [tu mi:t wið smb]</i>
Воҳӯрӣ кардан	встречаться	<i>to greet [tu gri:t], to shake hands [tu seik hændz]</i>

Γ

Газета	газета	<i>newspaper [nju:s'peipə]</i>
Галстук	галстук	<i>tie [taɪ]</i>
Говорить	разговаривать	<i>to speak [tu spi:k]</i>

4

L

Cabot	bompage	question [kwes̪tʃn(e)n]	Caesar map/jan	myteumecboarb	to travel [tu'vrel̩(e)l]
Canary	typincr	tourist [tu'ri:st]	Charnium	teect	dutz [d̩uz], testi [teſti]
Capbar	ncryccctbo	arr [aɪ̩l]	Capbarat	rojona	head [hɛd̩]
Cap	rap	objekta	Capdy jnoge	clothes [klaʊðz]	mapnikmaxepckra
Capaxia	lphannua	barber [bə:bə]	Captrapouxonra	objekta	barber [bə:bə]
Caxnufia	cphannua	border [bɔ:d̩ə]	Caxnufia	ctphannua	page [peɪd̩]
Cinffu	ktacc	cluss [klɑ:z̩]	Cinffu	ktacc	cluss [klɑ:z̩]
Coxthmo	ctponentibctbo	construction	Coxthmo	ctponentibctbo	[kən'strʌkʃn(e)n]
Cyjax	mnip	pecke [pi:s̩]	Cyjax	mnip	song [sɔ:ŋ]
Cypxa	neccha	red [red̩]	Cypxa	neccha	needle [ni:d̩l]
Cypyja	rkachbin	red [red̩]	Cypyja	rkachbin	red [red̩]
Cyzaah	nuta		Cyzaah	nuta	

Nº 46, 17 novopn corjn 2022

HAMPNIN «OMY3LOP»

Пынгыз	школьник, рабочая тетрадь	[ʃuːnɪŋk], [ræbət̬rɪ]
Пынгыз	школьная тетрадь	[ʃuːnɪŋk] [t̬et̬rɪ]
Пынгыз	учебник, рабочая тетрадь	[ʃuːnɪŋk], [ræbət̬rɪ]
Пынгыз	учебник, рабочая тетрадь	[ʃuːnɪŋk], [ræbət̬rɪ]
Пынгыз	учебник, рабочая тетрадь	[ʃuːnɪŋk], [ræbət̬rɪ]

НАШРИЯИ «ОМЎЗГОР»

№ 46, 17 ноября соли 2022

		<i>[ledʒə'keɪʃn]</i>
Тарозу	весы	<i>scales [skeɪlz]</i>
Тарчума	перевод	<i>translation [træns'leɪʃn]</i>
Тахсил	учёба	<i>studies ['stʌdɪz], learning ['lɜːrnɪŋ]</i>
Тахсил кардан	учиться	<i>to study [tu'stʌdɪ]</i>
Тачриба	опыт	<i>experience [ɪk'spi(ə)rɪəns]</i>
Таътил	каникулы	<i>holiday [hə'lɒdɪ], vacation [və'keɪʃn] (for students)</i>
Тоза	чистый	<i>clean [kliːn]</i>

y

Узр	извинение, прощение	<i>apology [ə'pɔ:lədʒi], excuse [ik'skjus]</i>
Укёнус	океан	<i>ocean ['əʊʃn(ə)n]</i>
Улум	науки	<i>sciences ['saɪəns]</i>
Умр	жизнь	<i>life [laɪf]</i>
Умр дидан	жить	<i>to live [tu liv]</i>
Умуман	вообще, в целом	<i>in general [in 'dʒen(ə)rəl], overall ['əvərə'ləʊ]</i>
Умумй	общий	<i>general ['dʒen(ə)rəl], public ['pʌblɪk]</i>
Урф	обычай, обряды	<i>customs ['kʌstəmz], habits ['haebɪt]</i>
Усто	мастер	<i>master ['ma:stə], foreman ['fɔ:man], skilled workman [skildwɜ:kman]</i>
Устохона	мастерская	<i>workshop ['wɜ:kʃɒp]</i>
Устод	учитель, наставник	<i>teacher ['ti:ʃə], mentor ['mentɔ:r]</i>
Устувор	прочный, устойчивый	<i>steady ['stedɪ], firm [fɜ:m]</i>
Устухон	кость	<i>bone [bəun]</i>
Ухда	обязательство	<i>duty ['du:tɪ], responsibility [ri'sponsə'bilitɪ], task [ta:sk], job [dʒɒb]</i>
Ӯ	он, она	<i>he [hi:], she [si:]</i>

Φ

Фахмидан	понимать	<i>to understand [tu 'andə'stend]</i>
Фахмондан	объяснить	<i>to explain [tirk'splem]</i>
Фардо	завтра	<i>tomorrow [tə'mɔrəʊ]</i>
Фарёд	крик, возглас	<i>cry [kraɪ], shout [ʃaʊt], yell [jel]</i>
Фарзанд	ребёнок	<i>child [faɪld]</i>
Фаромадан	спускаться, сходить	<i>to go down [tu ɡən daʊn], to get off [tu ɡetf]</i>
Фарханг	культура	<i>culture [kʌltʃə]</i>
Фарш	пол, покрытие	<i>floor [flɔ:]</i>
Фасл	сезон, время года	<i>season ['si:z(a)n]</i>

13

► СИТОИШ

Ту меарзӣ!

Тафсир ба шеъри «Ту меарзӣ!»-и Нижонӣ

Агар гӯем, шоҳанишоҳи давронӣ, ту меарзӣ.
Барои тоҷикон пайгоми Яздонӣ, ту меарзӣ.
Мағҳуми “шоҳанишоҳ” вожае марбут ба замони Ҳаҳоманишу Сосон аст, аммо дар мисраи мазкур ҳадаф аз шоҳанишоҳ эҳғари ормонҳои миллӣ ва суннати ориёй маҳсуб мешавад. Дар суннатҳои мансуб ба тоҷикон дарҷ гардидааст, ки подшоҳи соян Яздон аст ва ҳадаф аз вожаи пайгоми Яздонӣ маҳз хамин маънист. Эҳён тамаддуни ориёй ва таҷиди назар ба таърихи пеш аз исломии ниёқон Эмомали Рахмонро чун пуштибони фарҳанг ва тамаддуни ориёй муаррифӣ бинмудааст.

Агар гӯем, хидматҳои ту бе мислу монанданд,
Ба мислат ҳастият баҳшида инсонӣ, ту меарзӣ.

Хидматҳоят чун соҳибмиллате нотакоронд, чунки замони соҳибшавӣ мислат дар вартаи нестӣ қарор дошту онро аз марг наҷот додӣ! Бинобар ин, арзишҳои миллиро эҳё қардӣ ва умри дубораи ҳалқи хешро баркарор соҳти!

Ба маъруфии худ маъруф қардӣ ҳалқи тоҷикро, Чӯи хуш дар созмонҳо нутқ меронӣ, ту меарзӣ.

Бинобар қудрат пайдо қардан маъруф шудӣ ва ҷаҳон ба ҳайсаи раҳбари қишиваре туро қабул дошт, аммо тоҷикон Тоҷикистон тавасути ту маъруф гардианд. Ва ҷӯи хуш, ки дар минбарҳои ҷаҳонӣ нутқ меронӣ ва аз миллату қишивар дифӯ мекунӣ.

Ҳати барномаат шуд барқу нақбу роҳу озука, Ба қишивар аз ту шуд ин файзу арzonӣ, ту меарзӣ.

Перешон ҳалқи тоҷик буд зи дасти аҷиабӣ, аммо Раҳо қардӣ Ватанро аз парешонӣ, ту меарзӣ.

Тоҷик миллате парешону парканда ва дар ҳоли ҳастиву нестӣ қарор дошт, чунки ағӯр тарафдуд дошт ин миллати парокандаро аз байн бибараф, аммо ту ин миллати дар остонаи марг қарордоштаро наҷот додӣ.

Ба шири модарат ҳурдӣ қасам, ки сулҳа мөрар, Ҳаридӣ ҷони ҳар як тоҷикистонӣ, ту меарзӣ.

Савганд ба шири модар ҳӯрдӣ, ки намегузорӣ тоҷиконе дар гурбат дар мулки бегонагон қарор бигирад ва чун гӯфтӣ, ки тамоми тоҷикони фирориро ба Ватан бармегардонӣ, дар ваъдаат вафо қардӣ.

Сипосу арзу дарди дил бигӯяд ҳалқи неши ту, Ҷӯи гап, ки бар ҳар дард дармонӣ, ту меарзӣ.

Мардум медонанд, ки дар сурати муроҷиат ба Сарвари давлат ормонхояшон роҳандозӣ мешаванд, бинобар ин, ҳар ҷое, ки меравӣ, садҳо нафар муроҷиат мекунанд, чунки ҳамагон дар қардаанд, ки дармонбахши дарди онҳо ту ҳастӣ.

Ба ҳар ҷое сафар қардӣ, фазои абр шуд пора, Ҳудододе чу ҳуриши дураҳишонӣ, ту меарзӣ.

Дар ҳар гӯшаву канори мамлакат интизорӣ мекашанд шаҳрвандон, ки он ҷо сафар дорӣ ва агар мавриди пазириши аҳолӣ намебудӣ, толорҳо аз одам пур намегардид.

Асоси Сулҳа Истикъололу Ваҳдатро ту бинҳодӣ, Зиҳӣ, эй Пешво, бар ҷони мо ҷонӣ, ту меарзӣ.

Пояи асос барои сулҳа ваҳдат миёни тоҷикон махз ти буҷӣ ва баҳамоварии тоҷикон дар ҷангӣ таҳмилӣ тавассути ту бинҳода шуд. Аз ин хотир, имрӯз ҳама бароят аҳсан мекунанд, чунки ҳидматҳои шоёнат ҷиҳати бунёди

сулҳа дар қишивар ҳамто наҷорад.
Кашидӣ ҳатти барқу роҳу пул бар мулки ҳамсоя, Ҷафарову дӯстиву саҳтпаймонӣ, ту меарзӣ.
Яъне, дар паймон то ҳадде устувор ҳастӣ, ки ҳатти барқу роҳу пулҳоро ба мулки ҳамсоя қашидӣ ва лаҳзае аз ин саҳоватпешаӣ ҳарфе изҳор надоштӣ, дӯстиву вафодорӣ дар пайқарат ҳувайдост ва бо ҳамин далел ту бозарзандӣ.

Бинои НОБ-и Рогун арсаи номусу наңгат гашт,
Аз ин ҷони ҷард дар таъриҳи мемонӣ, ту меарзӣ.

Чун сари масъалаи соҳтмони Неругоҳи барқи обии Рогун баҳсҳо шуд, ҷиҳати ҳимоя аз нангӯ номусу ба соҳтани он камар бастӣ ва оқибат ба ҷаҳониёй исбот намудӣ, ки соҳтмони мазкур дар ҳифзи муҳити зист ҳеч таъсири манғӣ наҳоҳад гузашт. Аз ҳамин хотир, дар таъриҳи ҷони ҳоҳӣ монд, ҷиҳати ҳидмате бузургтар аз соҳтмони аср мусъасар намешавад.

Ба рушди мактабу илму маориф тақвият додӣ,

Тавонбаҳишандай фарҳангу ирфонӣ, ту меарзӣ.

Замони моро асири маориф ва илму гуфтаанд, аммо дар мамлакат мактабҳо намерасид ва як гӯрӯҳ наврасон аз ҳондану нашиштану тафаккур қардан маҳрум мемонанд дар агар ту мактабҳои навро намесоҳӣ ва маорифро асоси сиёсати ҳенҷ қарор намедодӣ.

Чу исплоҳот андар қишиғардони заминҳо шуд, Ҷафарову гардиҳад махсуси кори деҳқонӣ, ту меарзӣ.

Тақсими замин ба деҳқон шароит фароҳам овард, ки сифати ҳосил боис ба афзудани махсусоти қишиғарзӣ шавад ва ҷунин ибтикор имкон дод, ки дар соҳаи қишиғарзӣ тақористехсольӣ муғиф гардад ва деҳқон аз ғафоъияти қишиғарзӣ манғиатдор бошад.

Ба ҷон ҳастӣ ба ҳифзи марзу буими ҳоки аҷодӣ,

Расидан пои бадҳоҳе намемонӣ, ту меарзӣ.

Ҳифзи марзу буими Ватанро мӯқаддас медонӣ ва аз роҳи паймудаат дар ин саҳт аксар бегонагон дар ташивишанд, ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи масъулияти марзбонӣ бадҳоҳони қишиғаррӯ номон соҳтӣ ва фарсаҳҳо аз ҳоки Ватан дур партоғӣ.

Бигӯй, даъвати ифроғиён ҳаҷву ҳатар дорад,

Ҳатокории гӯмроҳон биғаҳмонӣ, ту меарзӣ.

Ҳамеша ба тақорор мегуфтӣ, ки ифроғарой асоситарин ҳатар барои Тоҷикистон аст ва пажӯҳии дар ин масъала тибқи ибтикору дастурҳои нишон дод, ки аксари рӯоварони ифроғарой гӯмроҳонанд.

Барои тоҷикони рӯи олам иттиҳон гаштӣ,

Аз ин гӯем, шоҳанишоҳи шоҳонӣ, ту меарзӣ.

Пазирои ту на танҳо дар доҳил, балки дар ҳориҷи мамлакат мушоҳид мешавад, ҷиҳати самти пешгирифтаат дар сиёсати ҳориҷи тоҷикони бурунмарзиро низ ӯзтимод бахшида, дигарбора моро водор месозад, ки ин ҳарро тақорор ба тақорор ба ҳароҷӯм: ту меарзӣ.

Нижонӣ медиҳад ҷони барои сулҳа осоии,

Зи ҳаридӣ, шоҳанишоҳи шоҳонӣ, ту меарзӣ.

Шоир икрор аст, ки барои сулҳа осоии ҳаттоҷ ҷони ҳудро дареф намедорад, зеро ҷунуни ҳаҷаст ва амнияти мардумро дар ватан таъмин қардаву дар садади он аст, ки миңтақа дар субти сиёсӣ ором бигирад.

Басо тоҳзил ҳар иқдоми арзишманди ту

кардем,

Сазовори ҳазорон шеъру дастонӣ, ту меарзӣ.

Ширин ҚУРБОНОВА,
муовини раиси КИИ “Ҳирадмандон”-и
ҲХДТ дар АМИТ

Воқеаи бузурги таъриҳӣ

Дар Дошишгоҳи давлатии Кулоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ конференсияи чумхурияии илмӣ-назарияӣӣ дар мавзӯи «Нақши Ичлосияи XVI» Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ӯзмori давлатдории милий» баргузор гардид.

Дар он олимону рушди давлатдории милий» ва «Нақши Ичлосияи XVI» Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ташаккулни низоми сиёсии демократӣ дар Тоҷикистон», «Ичлосияи XVI» Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аҳамияти он дар

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

► ИЧЛОСИЯИ НАҶОТБАҲӢ

Оғозбахши марҳилаи ворастагӣ

Дар марҳилаҳои гуногуни таъриҳи ҳаётӣ ҳар милиату давлат ҳодисаҳое ба вуқӯъ мепайванданд, ки тағиироти кулӣ, гардиши тоза дар мамлакат ба амал меоранд ва ба давраи нави зиндагии мардум замина мегузоранд.

Чунин ҳодисаҳо дар таъриҳи ҳалқи тамаддунпарвару озодиҳои тоҷик низ борҳо ба вуқӯъ пайвастаанд. Дар байни тамоми рӯҳдодҳои ҳаётӣ тоҷикон ҳодисаи мухимтарини асири XX – баргузории Ичлосияи шонздаҳуми Шуруи Олии Тоҷикистон дар Қасри Арбоби шаҳри Ҳуҷанди бостонӣ назир наҷорад. Ин ичлосия, ки ба ҳуд тависиҳои шоҳстони тақдирсоз, сулҳовар, таъриҳӣ ва наҷотбахшро барҳақ гирифтааст, заминагузор ба сулҳу вахдати тоҷикон гардид, ба омили пойдориву безаволии истиқололи миллиат мавҷуда табдил ёфт, офтоби баҳта саодати миллиат шуд. Махз ба шароғати ин ичлосияни ништовари миллиат бо иродати намояндагони мардум шаҳсияти барҷаста, ватандустӣ ҳаққӣ ва ҷавонмардии дурандешу боҳирад Эмомали Рахмон ба сари қудрат омад ва миллиату давлати дар қабзai ҷангӣ шадиду ҳонумонсӯзӯ даргириҳои доҳилӣ гирифторшударо ба пахнӣ наҷот овард.

Кори ин ичлосияи наҷотовара аз 16 ноҳобр то 2 дебр идома ёфт ва дар он мухимтарин масоили ҳамbasta ба давлату давлатдории тоҷикон ва ҳифзи истиқlolу тантанаи сулҳу вахдат мавриди мӯҳокимаву мuloхizava гуфтушунидҳои вакilon қарор гирифтанд. Он рӯзҳо ҷашми кулли шаҳрвандони қишиғар ба сӯи Қасри Арбоб буд, ҳамагон орзӯи умеди зиёд доштанд, ки Ичлосияи вакilonи мардумӣ ба бартаарағозии зиддиятҳо ва хомӯш карданни оташи ҷангӣ замина мегузорад, мамлакат роҳбарияти шоиста мёбад. Ҳуҷо,

ки умевориҳои мардум аз ин лиҳоз барҳадар нарафтанд ва ичлосия субҳи босафо дар ҳаётӣ Тоҷикистон гардид. Сардори тозаинтиҳои давлат, мұхтарам Эмомали Рахмон вაъда доданд, ки пеш аз ҳама, ба қишиғар сулҳ меоваранду мұхоліфатҳои доҳилро бартарағ месозанд, тамоми фирориёнро ба Ҳуҷанди барғардонанду дар ҷумҳурӣ марҳилаи тантанаи сулҳу вахдати оғозбахши марҳилаи ворастагӣ замина мегузоранд.

Инак, аз он ҳодисаи таъриҳӣ – баргузории Ичлосияи шонздаҳуми Шуруи Олии сий сол сипарӣ гашт. Имрӯз ҳамагон шаҳиди онем, ки тамоми вадҳаҳу гуфтаҳо ва хостаҳои ватандустони Асосгузори сулҳу вахдати милли – Пешвои миллиат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мұхтарам Эмомали Рахмон амали гаштанд ва Ватани азизамон ба ошёни сулҳу вахдат, ба арсаи бунёдкориҳо ободониҳо табдил ёфт. Сарвари қишиғар ба ҳаҷати тоҷикон избронанд: «Ичлосияи XVI» Шуруи Олии бо тақозои таъриҳи натанҳо тиғли даргаҳврабудаи истиқlolиатро наҷот дод, балки тақдирли ояндаи ӯро муайян соҳт ва Тоҷикистони тозаистиклопро ба сӯи ҷомеаи мутамаддии ва арзишҳои волоӣ башарӣ ҳидоят намуд».

Бо мурӯри замон қишиғари маҳбуби мөбоз ҳам пеш меравад шукуфтар, ободтару зеботар мегардад, vale Ичлосияи шонздаҳуми Шуруи Олии ҳамоно дар ёдҳо ҳоҳад буд, аҳамияташ боз ҳам ҳоҳад афзуд. Он равшантарин ва мухимтарин рӯйдоди таъриҳӣ пуршебу фарози тоҷикон аст. Месозад, ки ҳамасола нахустрӯзи баргузории ин ичлосия (16 ноҳобр) ҳамчун тимсоли баҳта саодати миллиат таҷлил карда шавад.

Ҷаҳоноро БОБОБЕКОВА,
омӯзгори коллеҷи тиббии
шахри Турсунзода

► ҲАМОИШ

Ичлосияи таъриҳӣ ва сарнавишти Тоҷикистон

Бахшида ба 30-солагии Ичлосияи XVI ифтитоҳ намуд.

Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо таҳаббуси кафедраи иқтисодиёти ҳаҷони факултети иқтисодиёти инновацисионӣ ДИС ҶДТТ таҳти унвони «Ичлосияи таъриҳӣ тақдирсоз ва сарнавишти Тоҷикистон» мизи мудаввар баргузор гардид.

Ҳамоишро мудири кафедраи иқтисодиёти ҳаҷон, дотсент Д. Мирҷоев корманди шуъбаи илм ва инновацисия Файзулло Мамадҷонов дар мавзӯи «Аҳамияти таъриҳии Ичлосияи XVI» Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, мудлими кафедра Шаҳноза Шораҷабова дар мавзӯи «Ичлосияи XVI» Шуруи Олии ва мак-

ти давлатсозии Пешвои миллиат», муалли

► ТАҲҚИҚ

«Донишномаи забонҳо» - падидай тоза дар забоншиносӣ

Барои инсоният сарвate во-лотару болотар аз забон нест, зеро маҳз тавассути забон, ки муҳимтарин василии бартарии одамон аз ҳама мавҷудоти зиндаи дигар буда, сатҳи олии тафаккуро ифода мекунад, мубодилаи байнҳамдигарии мардумро тъмин месозад, шуқӯҳбахшу маъниафзои зиндагӣ мешавад. Оинаи рӯзгорони дирӯзу имрӯзи ҳар ҳалқу миллат забон аст ва ҳама сарвати маънавӣ, фарҳангу донишу хиради миллат тавассути забон ифода меёбад ва аз насл ба насл интиқол мешавад.

Файласуфи маъруфи фаронсавӣ Чорҷ Батай изхор доштааст, ки «Ҳасти инсонҳо бо забони онҳо алоқаи ногусастани дорад». Ба ин мазмун хамбаста ба омилҳои дигар метавон гуфт, ки барои хуб донистану шинохтани ҳар қавму ҳалқу миллате муҳимтар аз ҳама маълумот душтан дар бораи забони онҳост. Дар хусуси забонҳо ва тамоми масоили марбут ба онҳо ҷилд-ҷилд китоби даста-даста мақолаву рисола навишта шудааст, вале маълумоти асосию бунёдӣ ва саҳҳо оид ба забонҳо маъмудан дар китобхое бо номи «Донишномаи забонҳо» гирд оварда мешаванд. Дар бисёр кишварҳои ҷаҳон бо ин ном китоб борҳо (бо тасхеху такмил) ба нашр расидааст. «Донишномаи забонҳо» муҳимтарин сарчашма барои шинохти забонҳо дунё ва доништани хусусиёту мақому нуғузӣ онҳост. Дар ҷумҳурӣ мо, мутассифона, то соли равон чунин китоб мавҷуд набуд, ҳарчанд ниёзмандии зиёд нисбат ба он муҳоҳида мешуд. Ҳонандагони тоҷик оид ба забонҳои ҷаҳон аз мақолаҳои алоҳида, донишномаҳо ва китобҳои марбут ба забоншиносӣ метавонистанд танҳо маълумоти фишуруда ба даст оранд. Ин ҳалои имии маънавӣ дар кишварамон, инак, бо эҳтимоми Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улугзода ва бо азму иродai декани факултai филологияи тоҷики ин донишкада, номзади илмҳои филологӣ, дотсент Бахтиёри Абдураҳим

Забон бузургтарин дорои ҳар ҳалқ аст.

М.Шолоҳов

бартараф карда шуд. Китоби «Донишномаи забонҳо»-и ин донишманди пуркор, ки дар ду ҷилд (37 ҷузъи чопӣ) мураттаб гардидааст, воқеан ҳам, рӯҳҳоди муҳими фараҳборест дар забоншиносии тоҷик. Дар оғози китоб бо номи «Аҳамияти забондӣ» дар давраи соҳибиистикӣӣ» мақолаи муғассалу пурдалели ректори донишкада, доктори илмҳои филологӣ Жило Гулназарзода ҷой дода шудааст, ки барои фаҳми дурустӣ «Донишномаи забонҳо» ва ҳадафҳои вижагии тоҷики ин ба ҳонандагон мадад мерасонад. Сарвари донишкада вобаста ба таҳия ва нашри ин китоб чунин ништирааст: «Ҳадафи китоби «Донишномаи забонҳо» аз шинонамудани донишҷӯён, тамоми аҳли ҷомеа бо вазъи забонҳои дунё, аз ҷумла, забонҳои рушдӣфтаи асосӣ, азбайнраванд, муқолима ва таъсиргузории забонҳо, махсусияту умумияти онҳо, соҳтори забон, ғурӯҳ ва оилаҳои забонӣ, дурнамои забони тоҷикий ва аҳамияти он дар устувории Истиқлоли давлатӣ иборат мебошад».

Китоби бузурги «Донишномаи забонҳо» аз ҷаҳордаҳо боб таркиб ёфтааст ва наҳустоби он «Таърихи забонҳо ва дараҷаи омӯзиши онҳо» ном гирифтааст. Дар ин боб ба масоили таърифи забон ва вазифаҳои он, заминаҳои пайдоишу ташаккули забон, таъодди забонҳо, тақсимбандии забонҳо дар китъаҳо, институтҳои махсуси омӯзиши забонҳо, забонҳои ҷаҳонӣ ва расмӣ, оилаи забонӣ ва ғурӯҳҳои забонӣ таваҷҷӯҳ шудааст. Зикр мешавад, ки ҳоло дар дунё то 7000 забон ва шеваю лаҳҷа мавҷуд буда, беш аз 100 забон дорои алибиҳои ҳуданд. Забонҳои ҷинӣ, арабӣ, ҳиндӣ, англисӣ, испанӣ, ғанголӣ, португалӣ, русӣ, японӣ ва олмонӣ вобаста ба таъодди аҳолие, ки бо ин забонҳо гуфтагӯ мекунанд (аз 100 миллион то 1,2 миллиард), забонҳои паҳншудатарин ва маъруфи ҷаҳон ба ҳисоб мераванд. Забонҳои ҷаҳонро дар заминai баромади таъриҳӣ, масоили овошиносӣ, шабоҳату ҳешовандӣ ва ҷанд омили дигар ба 7 ғурӯҳ чудо карда-

анд: хиндуаврупой; осиёӣ; финӣ-уйгурӣ-уралӣ, олтойӣ; малайзиявӣ-полинезиявӣ; сомӣ-шомӣ; даровидӣ; банту.

Боби дуюми китоб «Унсурҳои забон» ном дорад ва масоили мудахалҳои овошиносӣ, дастури забон, ғожагон ва ҳатро ғаро мегирад. Дар ин боб таъқид мешавад, ки барои муайянсозии таркибу соҳтору махсусиятҳои ҳар забон аз нигоҳи овошиносӣ таҳқиқ намудани он муҳим аст. Ҳазинаи луғавии забонҳои ҷаҳон ғуногунанд ва ба масал, агар ҳазинаи луғавии забони фаронсавӣ ҳудуди 32 ҳазор қалимаро ғаро гирад, ин гуна нишондод дар забони англисӣ, ки хеле ғанист, 200 ҳазорро ифода мекунад, вале барои дар сатҳи гуфтагӯи муқаррарӣ омӯҳтани ҳар забоне донистани тақрибан 1000-1500 ҷоҳӣ бунёдӣ қоғист. Вобаста ба ҳат ва мөҳияти он дар ин ё он забон ва сайри таъриҳии ҳат низ дар китоб далелу арқоми ачибу ҷолиб оварда шудааст.

«Гурӯҳи забонҳо» боби сеюми китоб буда, дар ин боб забонҳои ҷаҳон ба ҳашт ғурӯҳ тақсим шуда, маъруфттарин забонҳои марбут ба ин ғурӯҳҳо шарҳу тағсир ёфтаанд.

Боби ҷоруми китоб «Пайдоиш ва ташаккули забони тоҷикий дар доираи забонҳои хиндуаврупой» ном дорад ва дар ин боб масоили марбут ба забонҳои қадиму асримиёнагии Осиёи Марказӣ ва заминагои ташаккули забони тоҷикий мавриди мулоҳизаву баррасӣ қарор гирифтаанд. Муаллиф оид ба вижагии марҳилаҳои таъриҳии рушди забони тоҷикий ба таври муғассал ва бо далелҳои мұттамади илмию овардани иқтибосҳои тақвиятбахш ибрози андеша қарда, дар фарҷом, ҷинӣ, арабӣ, ҳиндӣ, англисӣ, испанӣ, ғанголӣ, португалӣ, русӣ, японӣ ва олмонӣ вобаста ба таъодди аҳолие, ки бо ин забонҳо гуфтагӯ мекунанд (аз 100 миллион то 1,2 миллиард), забонҳои паҳншудатарин ва маъруфи ҷаҳон ба ҳисоб мераванд. Забонҳои ҷаҳонро дар заминai баромади таъриҳӣ, масоили овошиносӣ, шабоҳату ҳешовандӣ ва ҷанд омили дигар ба 7 ғурӯҳ чудо карда-

иборат мебошад».

Тағсиру тавзехи забонҳо вобаста ба ғурӯҳҳо дар бобҳои панҷум («Вазъи забонҳо дар Эрон»), шашум («Забонҳо

бумии Амрико), ҳафтум («Забонҳои навоҳтари Осиёи», ҳаштум («Забонҳои африқоӣ»), нуҳум («Забонҳои гарбии Атлантика») ва даҳум («Намунаҳо аз забонҳои африқоӣ») оварда шудааст.

Боби ёздаҳум-«Арзиши вокеии қалимаҳо» нисбатан ба вусъат буда, дар он ба масоили решашиносӣ, номи сиккаҳо, номи қавмҳои забонҳо, номи рӯзҳои ҳафта ва мөҳҳо, номи гиёҳҳо ва ҳайвонот, номи одамон, номи маконҳо... даҳл карда мешавад. Таъқид гардида, ки табодули ғожагон забонҳо таъриҳи ҳуҷӯндорӣ дар ғарбии ҷаҳоне мавҷудааст. Дар «Донишномаи забонҳо» маълумотҳои адабиёти мавҷуда, дастоварҳои оҳирини илми забоншиносӣ (лингвистика) оид ба таъодди забонҳо, ғуногуни онҳо, раванди пайдоишу ташаккул ва барҳамхурии онҳо, муносибату алоқамандии забонҳо ва гайра, ҳамҷунин, вазъи таълими забонҳо дар муассисаи давлатии таълими «Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улугзода» пешниҳоди ҳонандагон гардидааст. Асар ба муносибати 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 40-солагии донишкадаи таълиф ғарданд.

Албатта, омӯзиши забони ҳориҷӣ ба ҳар шахси ҳоҳиҷанд дар ғарбии ҷаҳоне мавҷудааст. Дар «Донишномаи забонҳо» маълумотҳои адабиёти мавҷуда, дастоварҳои оҳирини илми забонҳо таълими «Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улугзода» пешниҳоди ҳонандагон гардидааст. Асар ба муносибати 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 40-солагии донишкадаи таълиф ғарданд.

Нақши забон дар ҳаётӣ одамон, мавкӯе ва аҳамияти корбасти густурдай забон дар ҷамъият ва амсоли инҳо аз масоилиеанд, ки дар боби дувоздаҳуми китоб - «Забон ва ҷомеа» мавриди мулоҳизаву андеша қарор дода шудаанд.

Албатта, омӯзиши забони ҳориҷӣ ба ҳар шахси ҳоҳиҷанд дар ғарбии ҷаҳоне мавҷудааст. Дар «Донишномаи забонҳо» маълумотҳои адабиёти мавҷуда, дастоварҳои оҳирини илми забонҳо таълими «Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи С. Улугзода» пешниҳоди ҳонандагон гардидааст. Асар ба муносибати 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 40-солагии донишкадаи таълиф ғарданд.

Эҷоду таҳияву нашри донишномаи кори андак нест, хеле сангину заҳматтабал аст ба голибан ба ин кор мӯассисаҳои даҳлори илмию пажуҳишӣ ва ғурӯҳи мутаҳassisон машғул мешаванд. Аз ин рӯ, ба таҳқиқӣ ва дар муддати начандон зиёд таълиф қардану ба ҷон расонидани «Донишномаи забонҳо»-и қадоми нахустин дар таъриҳи ҳиҷвар аз ҷониби олимӣ ҷавон ва устоди варзида Бахтиёри Абдураҳим шоистаи таҳсинаи дастгирисӣ.

Абдурауф МУРОДӢ,

«Омӯзгор»

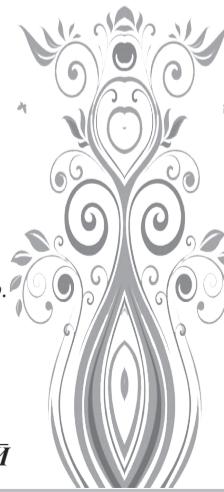
► ВАСФИЯ

Зиҳӣ, шоҳаншоҳи даврон!

Ҳукумат дур аз минбар,
Сиёсат дар паси ҷадор,
Парсиион афсару аскар,
Ба ҳар ҷо дӯзду горатгар.
Ҳатар дар пешӣ ҳар як дар,
Ба ҳар ҷо қатлу шӯру шар,
Фирор аз хонаву аз дар.
Гуреза гаштаанд аскар,
Зи тарси қотили бесар.
Зи тарси кини ғизгор,
Тамоми муља бесарвар,
Фалак аз оҳи мардум кар...
Ба мисли Рустами Дастан
Ҳамин Эмомали Раҳмон
Баромад аз миёни ҳалқ,

Каломи сулҳ андар ҳалқ.
Каломи сулҳ бар лаб рафт
Ба ҳоки қишивари афғон.
Каломи сулҳ бар лаб рафт,
Ба сӯйи Масқаву Текрон.
Каломи сулҳ бар лаб рафт,
Ҳама оворагон овард,
Ба амири Ҳолиқи якто,
Бишуд бар миллаташ Пешво.
Бишуд ўроғидои ҳалқ,
Бишуд ўроғидои ҳалқ.
Зиҳӣ, шоҳаншоҳи даврон!
Зиҳӣ, Эмомали Раҳмон!

Раҷаб САИДӢ

ПАЙРАВОНИ ПЕШВО

Чавононанд баҳти миллати мо,
Чавононанд неруи тавоно.
Ҳама чун пайравони Пешвоянд,
Барои ҳалқу миллат нури фардо.

МОДАР

Аё модар, ту файзи хонадонӣ,
Зи ту морост доим шодмонӣ.
Нисори мо ҳамесозӣ ҳамеша
Нишоту ҳуррамию меҳрубонӣ.

Бувад ранҷат барои мо фаронӣ,
Канори ту барои мо гулистон.
Тамоми шаб сари гаҳвора бошӣ,
Бидонӣ тифли ҳудро беҳтар аз ҷон.

Ба фарзандон түй дилбанд, модар,

Шаӣ аз баҳташон ҳурсанд, модар.
Ҳамекӯшам, ҳамекӯшам ҳамеша
Туро бошам нақуфарзанд, модар.

ҶАВОНӢ

Чӯзуд аз мо ҷавад ӯмри ҷавонӣ,
Ҳаёлам, бигзарад ғёё ниҳонӣ.
Дарего, давраи пурҷашу түгён,
Ки буда ҳамчу ҷамъи ӯртавонӣ.
Ҷавониро бибояд ҳифз қардан,
Ба марзи ӯмри мо бошад ҷу гулишан.
Ҷавонӣ, дар канорам дер монӣ,
Ки ҳастӣ омили ҳушбахтии ман!

Малвина
РАҲИМЗОДА,
мактаби №19-и ноҳияи Айнӣ

Китоби нав таҳти ӯнвони «Ормони миллат: Рӯғон бузургтарин сарбанди асри нав» ба нашр расид.

► ПАЖУХИШ

Шоири халқии Тоҷикистон Муҳаммад Фоиб баъди нашри навбатии китоби «Тоҷикон»-и аллома Бобоҷон Faғуров андешаҳои хешро дар шеъри «Китоби «Тоҷикон» ба риштai тасвир кашидааст.

Адид кӯшидааст таъриҳи ва рӯйдодҳои онро бо забони шеър гӯяд.

Ўиброз медорад бо таманно ва ифтихоромез:

«Аз китоби «Тоҷикон» оҳангӣ бедорӣ расад,

Чашни мотамдори даврони гаронборӣ расад.

Ҳарфҳо тиранду ҳатҳо наизаҳо, ҳар сафҳа

дашт,

Аз ҳамин саҳро фақат бонги ватандорӣ расад.

Мавзӯъ ва гоя алоқаманд ба ҳамон таҳлилу таснифи раду бадалшавии ходисаи воқеаҳои таъриҳи аст, ки таъриҳшинос, олими маъруф Бобоҷон Faғuров дар асоси далелҳо илмани асоснок карда, тадқиқоти гаронбаҳо ва барои

Зӯри ақл аз зӯри бозу бартарӣ дорад мудом, Нанҷҳо бояд ки ҷавишан, ақлҳо ҳанҷар шавад.

Шоир аз вазъи давлатдории Ӯриён ба андеша мераవад, чунки ба таъқиди олим, аҳолии Ӯр аз қабилаҳои кӯҳистонии тоҷикон буданд. Бо ифтихори миллӣ ба ҳулоса расида, оғоҳ мекунад, ки ниёғони бномусаш танҳо баҳри ҳифзи мулк мечангиданду бас ва дар мисраҳоҳо поён тан доданд Сикандару арабҳо, Чингизу Темури Ланг ба сарбозони далери тоҷик ишора мешавад:

«Баъди садҳо ҳамла бар ҷонсаҳтҳо тан додаанд,

Ҳам Сикандар, ҳам араб, Чингизу ҳам

Темури Ланг.

Шоир аз корномаҳои Муқаннаъ, Абумуслим, Темурмалик, фарзандони Ҳуросону Ӯароруд, Шоҳ Исмоил, Яъқуби Лайс, аз шаҳрои Балху

Инъикоси таъриҳ дар шеър

миллат китоби ҳудшинисиро ба мерос монд.

Муҳаммад Фоиб «Тоҷикон»-ро мӯшиконона омӯхта, пасон ибрози ақида намудааст. Дар мисраи «Пеши рӯ ояд набарди зиндагибахши Куруш» илҳом мегирад аз нақлҳои китоби «Тоҷикон», чунки Куруш яке аз симоҳои асосии замонаш буду диди тоза дошт.

Шоир паси воқеаҳои таъриҳи мераవад. Тасвир мукаммал мешавад. Ташбех рӯи сафҳа қувват мегирад, «бонги сарбадорон» ба гӯш мерасаду «аз ҳоҳ дуд меҳезад». Образи шермард пайдо мегардад. Адид мегӯяд:

«Шоҳи астону фарёди саворон мерасад,

Аз раҳи таъриҳи бонги сарбадорон мерасад.

Ҳоҳ мисли дуд ҳезад аз паш ҳар шермард,

Мисли он ки баъди боду барқ борон мерасад.

Ҳонандаро ба сайри таъриҳи мебарад шоир. Дар пораҳои минбаъда аз «сулҳи қишивару даври қудрат, номҳои ҳокимони бочасорат, ҳоҳи муқаддас, парчами номус ёд меоварад. Савол мегузорад ва посӯҳ мегӯяд, ки мулӯдорӣ ва сарварӣ амали осон нест. Аз ин дидгоҳ шоир аз «талоши ростӣ, фикри мардум доштан, сарвари ҷонғидо будан, аз ақли зӯр» кор гирифтандро ба подшоҳу сарварони шоистаи давр нисбат медиҳад ва ҷунин ҳам буд.

Муҳаммад Фоиб замони давлатдориро ин тавр шарҳ медиҳад, ки таъриҳи гувоҳи он аст:

Самарқанду Бухорою Ҳирот ёдоварӣ мекунад. Дар шеър санъати талмех ҷашнрас аст.

Ҳодисау воқеаҳоро тасвир карда, муаллиф ба ин ҳулоса мерасад:

«Ин китоб осори наңгу ҷуръати аллома аст,

Гашт исбот аз ҳама ҳанҷар расотар ҳома

аст.

Ҳудшинисиҳои мо аз ин асар пайдо шавад,

Баҳри миллат ин асар, бешак, шаҳодатнома

аст.

Забони шеър аз вожаҳои ҳоси таъриҳӣ саршор мебошад. Қалимаю ибораҳои тир, найза, лашкар, ҷавишан, ҳанҷар, таҳт, гасб, ҳамла, сарҳанг, кӯйӣ, бумӣ, қавм, бонги сарбадорон, ҷоҳову горҳо, осори ҷанг, ибрати лашкар, оташи дунё, муҳри бурд, девони вазирон ва амсоли инҳо бори маънӣ мекашанду баёнгари вазъу ҳолатанд.

Муҳаммад Фоиб тавассути ин шеъри пурмуҳтаво муҳаббату садоқати ҳешро ҳамчун фарди ҳудоҳо ва шоири ватандусту ватансаро нишон медиҳад. Сурудаш меҳрномае ба миллату сипосе ба Қаҳрамони Тоҷикистон, академик Бобоҷон Faғuров ба ҳисоб меравад:

«Тарҳи аслии Ватан пайдо шавад аз ин китоб,

Сарҳади мулки қуҳан пайдо шавад аз ин китоб.

Маъруфа ХИСОМ

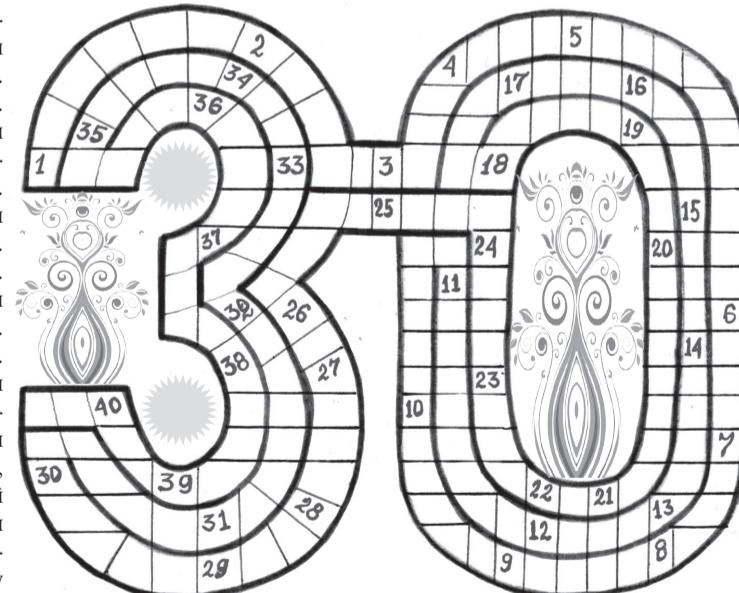
► ФАРОФАТ

Муаммои «Иҷлосия»

(Ба ифтихори 30-солагии Иҷлосия 16-уми Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон)

- Ҳамоиши таъриҳи замони истиқтоли Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- Мағҳуми яқдигаррафҳамӣ.
- Шакли ҷамъи вожаҳои «сабт».
- Миллат.
- Санади тақдирсози миллӣ.
- Моҳи солшумории тақвими григориани.
- Оммаи васеи итоаткор.
- Онро модари дониш мегӯянд.
- Дӯстӣ, ҳамдилӣ.
- Муассиса, корхона.
- Ҷумҳурии собиқ Итиҳоди Шуравӣ.
- Шаҳри манбаи нур.
- Ҳаммаъни мамлакат.
- Анис, дӯст, ҳамдам.
- Ҳучҷати расмӣ – коргузорӣ.
- Воситаи техники иттилоот.
- Мукофоти давлатӣ.
- Фатҳу қушиши.
- Либоси миллӣ.
- Маъракаи сиёсӣ.
- Асъори ҳурди миллии замони Шуравӣ.
- Навъи ширинӣ.
- Муқобили равшан.
- Фурӯғи субҳи доноӣ.
- Шаҳр дар ҷануби Тоҷикистон.
- Донаи шоҳмот.
- Жанри матбуот.
- Сурҳ, сабз, сафед.
- Неъмати маддӣ, ки дар нишони миллӣ акс ёфтааст.
- Хунар, истеъод.
- Муродифи раҳмат.
- Исми пешинаи шаҳри Ҷононзода.
- «***и Парвардигори омад» (Лоик).
- Макони илму дониш.
- Маркази давлати Сомониён.
- Чирми осмонӣ.
- Асари Саъдии Шерозӣ.
- Рамзи давлатӣ.
- Ҳаммаъни «мактуб».
- Фармон, супории.

Муратиб Ҳотами ҲОМИД, «Омӯзгор»

ЭЪТИБОР НАДОРАД

Шаҳодатномаи гумшудаи Т-АТА №1260925 дар бораи ҳатми синфи 9, ки онро соли 2021 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №36-и ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбе ба Шарифова Сурайё Собировна додааст, эътибор надорад.

Дипломи гумшудае, ки онро соли 1974 фалҷутти забон ва адабиёти тоҷики Донишкадаи давлатии омӯзгории Ҷӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ (холо Донишгоҳи давлатии Ҷӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ) ба Иматшоев Ҷаваршо додааст, эътибор надорад.

Тасвири соҳтмонҳои азим дар публисистика

10 ноября соли равон бахшида ба Иҷлосия XVI Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ибтикори шӯбайи воситаҳои ахбори омма ва табъу нашри Пажуҳишгоҳи илмӣ – тадқиқоти фарҳанг ва иттилооти Вазорати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мавзуи «Тасвири соҳтмонҳои азим дар публисистикаи мусоир» ҳамоиш баргузор гардид. Дар он устодону омӯзгорони макотиби олии қишивар ва публисистону рӯзноманигорон иштирок намуданд.

Дар оғоз директори Пажуҳишгоҳи илмӣ – тадқиқоти фарҳанг ва иттилооти Абдуфаттоҳ Аминов доир ба муҳиммияти таҷлили ҷашиҳои таъриҳӣ – Иҷлосия XVI Шуруи Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон суханронӣ намуд. Мавсүф таъқид, ки маҳз бо ташаббус ва корномаи Асосгузори сулҳу ваддати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар қишивар бунёди соҳтмонҳои азим вусъати тоза пайдо кард ва роҳҳои нақлиётӣ, нақбоҳ ва неругоҳҳои барки обии зиёд соҳта, ба истифода дода шуданд.

Доктори илми филология, про-

фессор Мурод Муродӣ дар мавзуи «Таҷассуми НБО-и Рогун дар публисистикаи мусоир» суханронӣ намуда, дар он асарҳои дар ин замана таълифгардидаро мавриди таҳлилу баррасӣ карор дода, аз ҷиҳати мазмуну муҳтаво ва тарзи тасвири дарёfti мавзӯз радабандӣ кард. Воеан ҳам, публисистони тоҷик дар оғаридани симои инсони меҳнаткашу фидой, корномаи Пешвои миллат ва тасвири ҷараёни соҳтмони НБО «Рогун» асарҳои мондагору муассир эҷод кардаанд.

Номзади илми филология Насриддин Охунзода перомуни «Нақши Пешвои миллат дар бунёди соҳтмонҳои азим» суханронӣ намуда, қайд кард, ки баъди бо ба тасвири расидани Созишномаи истиқори суҳла ва ризоияти миллӣ (27 июня соли 1997), дар Тоҷикистон раванди дигаргунҳои бузургу ҷашнгарӣ дар тамоми соҳаҳо, аз ҷумла, саноату иқтисод, маориф, илм, тиббу фарҳанг ва амсоли инҳо ба омадонад, ки ҳадафи ин испоҳоту пешрафт, баланд бардоштани сатҳи зиндагӣ ва некуваҳволи мардуми ҷумҳурий ва ноил гардидан ба ҳаётӣ шоистаю фирӯз маҳсуб мейғфт. Марҳилаи наве, ки қишивар ба он ворид гардид, бо номи созандагию бунёдкориҳо маъруфиёт пайдо кард, ки бесабаб набуд. Барои аз буҳрони мавҷудаи иқтисодӣ раҳо гардидан дар марҳалаҳои гуногун дар назди Ҳукумат ва Давлат вазифаҳои бузургу таъхирназӣ карор доштанд, ки баромадан аз бунбасти коммуникатсионӣ, таъмини истиқоллии энергетикий, бунё-

нақбоҳ ва неругоҳҳо бузург, ки намунаи бунёдкориҳои азими Пешвои миллат дар роҳи тарбияи ватандустии наврасону ҷавонон ба шумор меравад, инъикоси онҳо дар публисистика амри воқеист ва ин раванд аллакай ҷараён дарад.

Ходими пешбари илми шӯбайи ВАО ва табъу нашри ПИТФИ, номзади илми филология Мироб Ҷумъаев дар мавзуи «Рогун дар публисистикаи Раҷабалӣ Аҳмад» баромад намуда, зикр кард, ки НБО-и «Рогун» дар осори публисистии нависандаги Р. Аҳмад ҷойгоҳи маҳсус дарад. Асарҳои нависандаги «Рогун – баҳти рӯзафзун», «Рогун – ифтиҳори миллат», «Наврӯзи Рогон» ва амсоли инҳо нишон медиҳанд, ки корномаи инсонҳои арсаи меҳнат ва ҷаҳду талошҳои Пешвои миллат дар ин асарҳо муфассал ва ҳамаҷониба тасвир шудаанд.

Ходими қалони илми шӯбайи ВАО ва табъу нашри ПИТФИ Манижа Баҳрзода дар бораи нақш ва саҳми матбуот оид ба баррасӣ ва интишори яке аз ташабbusotи байналмилалии Тоҷикистон вобаста ба масоилу мушқилоти об маъруза кард.

Инчунин, Нависандагони халқии Тоҷикистон, публисистони шинохта Ҳаҷиёри Муртазо ва Шералий Мӯсо оид ба фаълияти ҳеш дар Неругоҳи барки оби «Рогун», бунёди роҳҳо ва ба вуҷуд омадани асарҳои мондагору нақлиҳо ҷолиб карданд.

Н. САНГИНЗОДА,
«Омӯзгор»

Ба Қонун «Дар бораи телевизион ва радиошунавонӣ» тағийирот ворид карда шуд.

► ВАРЗИШ

Ў 32 медал ба даст овардааст!

МУАРРИФӢ: Бахтиёр Раҳимов 28.12.1981 дар шаҳри Душанбе дар оилаи омӯзгор (надараши - Рашид Раҳимов, профессор кафедраи математикии олии Донишкадаи молия ва иқтисодии Тоҷикистон, модараш - Сафаргул Саидова, сабиқ омӯзгори литесяи Президентӣ дар шаҳри Душанбе, холо нафақаҳӯр) ба дунё омадааст. Хатмкардаи мактаби №33-и пойтаҳт ва Донишгоҳи славянини Тоҷикистону Россия (бо ихтиноси хукуқшинос), Донишгоҳи тиҷорати Тоҷикистон (бо ихтиноси иқтисодшинос). Аз соли 2003 то соли 2005 дар «КМ Раҳш» ҳамчун хукуқшинос кор кардааст. Аз соли 2005 то ҳол дар мақомоти андоз фаъолият дорад ва айни замон сармутахассиси нозироти андози ноҳияи Шоҳмансури шаҳри Душанбест. Ҳамчунин, иҷрои вазифаи ноиби раиси Федератсияи пауэрлифтинг, бодибилдинг ва фитнесси Чумхурии Тоҷикистонро ба дӯш дорад.

Бахтиёр аз овони мактабхони яш ба варзиш рағбат пайдо карда буд. Дар оғоз мустақилона ва бо як навъ ҳавас машқ мекард. Ҷунчанд маротиба зарур омад, ки дуҳтарони ҳамсирини шиносаширо аз таъкибу таҳдиди авбошон химоя кунад, ҷиддан рӯй ба варзиш ва обутоби ҷисмонӣ машғул шуд. Аввалин машқояш дар толори варзиши «Динамит»-и ноҳияи Сино мегузаштанд. Дар мархилаҳои аввал намуди вар-

зиши писандидааш кикбоксинг буд. Соли 2013 дақик эҳсос кард, ки иштиёқмандиву рагбаташ ба пауэрлифтинг (сехарба, вазнбардорӣ) бештар аст ва аз ин рӯ, ҷиддан ба ин намуди варзиш машғул шуд, машқояшро вусъат бахшид. Дар арсаи варзиш дӯстони самимӣ низ пайдо кард. Машку тамрини ахлони бо варзишгарони нексиришт Давлатманд Одинаев, Маҳмадсолҳ Салимов, Муҳаммад Ҳамидзода, Азиз Ҳамробоев, Мирзобурӯ Насриддинов ва Руслан Саразов барояш илҳомбахшу неруафзо буд. Аввалин сабқати ҷиддии

Бахтиёр Раҳимов дар майдони варзиш соли 1916 ба вуқӯй пайваст. Дар ин соли барояш нишотбахшу фаромӯшназар дар чемпионати Тоҷикистон оид ба пауэрлифтинг ширкат варзиша, дар ду кӯваозмой ҷойҳои дуюм ва сеюмро ишғол намуд ва соҳиби ду медали нуқраву як медали биринҷӣ гардид. Ин комёбӣ ба ўазму ироди тоза эҳдо кард, нақшаву ниятҳои тоза барояш пайдо шуд.

— Маҳз дар ҳамин сабқати ҷумҳурияйи ман бори аввал эҳсос намудам, ки голиб омадону ба зинайи фарҳони мусобиқа баромадан ҷай қадар ҳуҷоянду суурбахш аст, -иброз медорад бо ёди он рӯҳо Бахтиёр.

Пас аз ин пирӯзӣ паҳлавони иродатманди тоҷик таҳти парастории устодонаш Толев Ҳолназа-

ров, Олим Паргиев ва Ҳайриддин Ризоев барои дар мусобиқаҳои бонуфузӣ байналмилали ширкат варзишдан бо камоли масъулият ба омодагӣ машғул шуд. Соли 2017 Бахтиёр Раҳимов бори аввал дар сабқатҳои ҳориҷӣ ширкат варзиша, якчанд маротиба дастболо гашт. Дуюми октябрини ин сол дар чемпионати ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг — «Золотой тигр-11», ки бо ибтикори НАП (NPA)-и Федератсияи Россия дар шаҳри Екатеринбург баргузор шуд, дар вазни 90 кг соҳиби 4 медали тилло, 1 медали нуқра ва 1 медали биринҷӣ гардид.

Дар чемпионати ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг, ки 28-30 сентябрини соли 2018 дар шаҳри Екатеринбург баргузор шуд, дар вазни 90 кг соҳиби 4 медали тилло, 1 медали нуқра ва 1 медали биринҷӣ гардид.

Дар чемпионати ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг «Золотой тигр-13» (шаҳри Екатеринбург, 4-6 октябряни соли 2019) дар вазни 100 кг ба дарёфти 3 медали тилло мушарраф шуд.

Дар Чоми Ҷоми Ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг, ки 14-15 декабряни соли 2019 аз тарафи WPCAWPC-и Федератсияи Россия дар шаҳри Москва барпо гардида буд, дар вазни 100 кг соҳиби 1 медали тилло гардид.

Иловаварзиши минбаъдаи Бахтиёр Раҳимов ҷунин сурат гирифт: Дар чемпионати ҷаҳони Осиё оид ба пауэрлифтинг («Стальная аrena-7»), ки аз тарафи НАП (NPA) ACBC (PSA)-и Федератсияи Россия дар шаҳри Бердск (Новосибирск) ташкил шуда буд, дар вазни 90 кг созовори 5 медали тилло ва 1 медали нуқра гардид.

Дар Ҷоми Ҷоми Ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг, ки дар шаҳри Екатеринбург аз тарафи НАП (NPA)-и Федератсияи Россия 17 декабряни соли 2017 созмон дода шуд, дар вазни 90 кг 2 медали тилло ва 1

медали биринҷӣ ба даст овард, иловаварзиши Федератсияи Россия оид ба қашидони вазн (становая тяга) сазовори дониста шуд.

Дар чемпионати ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг «Золотой тигр-12», ки 28-30 сентябрини соли 2018 дар шаҳри Екатеринбург баргузор шуд, дар вазни 90 кг соҳиби 4 медали тилло, 1 медали нуқра ва 1 медали биринҷӣ гардид.

Швейцария), дар вазни 105 кг ва

дар мусобиқаи ҷумҳурияйи оид ба пауэрлифтинг, (аз тарафи Федератсияи пауэрлифтинг бодибилдинг ва фитнеси Чумхурии Тоҷикистон дар шаҳри Душанбе 29 октябряни соли 2016 ташкил шуда буд), дар вазни 90 кг 2 медали нуқра ва 1 медали биринҷӣ ба даст овард.

Ҳамин тавр, варзишгари муваффаки тоҷик имрӯз дар маҷмӯъ соҳиби 32 медали (22 медали тилло, 4 медали нуқра ва 6 медали биринҷӣ) гардидааст.

Бахтиёр Раҳимов айни замон дар Амрико қарор дорад. Ин ҷо ўбариши иштирок дар як мусобиқаи бонуфузӣ ҷаҳон оид ба пауэрлифтинг даъват шудааст. Ният дорад, ки бо бозгашт ба Ватан тамринҳои худро боз ҳам идома баҳшида, барои иштирок дар сабқатҳои минбаъдаи ҷаҳонӣ омодагӣ бигирад.

Абдурауф МУРОДӢ,
«Омӯзгор»

ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИ САЙЁҲӢ ВА СОҲИБКОРИИ ТО҆҆ИСТОН

барои ишғоли вазифаҳои зерин дар кафедраҳои донишгоҳ барои соли таҳсили 2022-2023 озмун Ҷӯён мекунад:

КАФЕДРАИ МОЛИЯ ВА АНДОЗБАНДӢ :

— ассистент – 1 чой.

КАФЕДРАИ ТАҲЛИЛИ ИҚТИСОДӢ ВА ОМОР:

— дотсент – 1 чой.

КАФЕДРАИ БИЗНЕСИ САЙЁҲӢ, РЕКРЕАТСИЯ ВА МЕҲМОНДОРӢ:

— дотсент – 1 чой;

— ассистент – 2 чой.

КАФЕДРАИ ГЕОГРАФИЯИ ИҚТИСОДӢ ВА ЭКОЛОГИЯ:

— мудири кафедра – 1 чой, доктор ё номзади илм;

— ассистент – 4 чой.

КАФЕДРАИ ЧОМЕАШИНОСӢ:

— мудири кафедра – 1 чой, доктор ё номзади илм;

— дотсент – 1 чой, номзади илм;

— омӯзгори калон – 1 чой;

— ассистент – 3 чой.

КАФЕДРАИ ИДОРАКУНИИ ДАВЛАТӢ ВА МАҲАЛӢ:

— ассистент – 1 чой.

КАФЕДРАИ ФА҆ОЛИЯТИ ГУМРУКӢ ВА ҲУ҆ҚУҚ:

— ассистент – 2 чой.

КАФЕДРАИ НАЗАРИЯИ ИҚТИСОДӢ ВА ФА҆ОЛИЯТИ СОҲИБКОРИӢ:

— ассистент – 2 чой.

КАФЕДРАИ ИҚТИСОДИЁТИ ҶАҲОН:

— дотсент – 1 чой, номзади илм;

— ассистент – 1 чой.

КАФЕДРАИ ЗАБОНҲО:

— мудири кафедра – 1 чой, доктор ё номзади илм;

— омӯзгори калон – 2 чой;

— ассистент – 1 чой.

КАФЕДРАИ ТЕХНОЛОГИЯҲОИ ИТТИЛООӢ:

— мудири кафедра – 1 чой, доктор ё номзади илм;

— дотсент – 1 чой, номзади илм;

— ассистент – 1 чой.

КАФЕДРАИ БАРНОМАСОЗӢ ВА НИЗОМҲОИ ЗЕҲӢ:

— мудири кафедра – 1 чой, доктор ё номзади илм;

КАФЕДРАИ МЕНЕЧМЕНТ:

— мудири кафедра – 1 чой, доктор ё номзади илм;

— дотсент – 1 чой, номзади илм;

— ассистент – 3 чой.

КАФЕДРАИ РИ҆ЗИӢТ ДАР ИҚТИСОДИЁТ:

— ассистент – 1 чой.

Ҳуччатҳо то як моҳ пас аз нашр гардидани Ҷӯён қабул карда мешавад. Телефон барои тамос: 234-88-02

ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИ САЙЁҲӢ ВА СОҲИБКОРИИ ТО҆҆ИСТОН

барои ишғоли вазифаҳои зерин дар кафедраҳои донишгоҳ барои соли таҳсили 2022-2023 озмун Ҷӯён мекунад:

ФИЛИАЛИ МД “ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИ САЙЁҲӢ ВА СОҲИБКОРИИ ТО҆҆ИСТОН” ДАР ВИЛОЯТИ СУҒД (ш. ХУ҆҆ЧАНД):

ФИЛИАЛИ МД “ДОНИШГОҲИ БАЙНАЛМИЛАЛИ САЙЁҲӢ ВА СОҲИБКОРИИ ТО҆҆ИСТОН” ДАР ВИЛОЯТИ ХАТЛОН (ш. ЛЕВАКАНТ)

КАФЕДРАИ ФАНҲОИ И҆҆ТИМОЙ- ИҚТИСОДӢ ВА ГУМАНИТАРИӢ:

КАФЕДРАИ ФАНҲОИ И҆҆ТИМОЙ- ИҚТИСОДӢ ВА ГУМАНИТАРИӢ:

- мудири кафедра- 1 чой, доктор ё номзади илм;

- дотсент- 1 чой, номзади илм;

- ассистент- 2 чой.

- мудири кафедра- 1 чой, доктор ё номзади илм;

- дотсент- 1 чой, номзади илм;

- ассистент- 7 чой.

Ҳуччатҳо то як моҳ пас аз нашр гардидани Ҷӯён қабул карда мешавад. Телефон барои тамос: 234-88-02

Сафобахши ҷаҳон омӯзгор аст.

ОМӮЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: n.omuzgor@mail.ru
Сомони хафтнома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррӣ | Ҳайати Р. САИДЗОДА, Э. НАСРИДИНЗОДА, Н. САИД, Ҷ. ҖУ҆РАЗОДА, З. АБДУЛЗОДА, Л. АБДУЛХОЛИҚЗОДА, Ношлиҳ НУ҆РАЛИЗОДА | таҳрир: Ш. ХАЙРЗОДА, Ф. РАҲИМӢ, А. МУРОДӢ (ҷонишни сармуҳаррӣ), Н. ОХУНЗОДА (котиби масъул)

Сурога: 734025, ш. Душанбе, х. Айнӣ - 126, Телефонҳо: қабулгоҳ – 225-81-55, ҷонишни сармуҳаррӣ – 225-81-58, котибот – 225-81-57, мухосибот – 225-81-61

«Омӯзгор» таҳти раками 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳангии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, таҳти раками 0110005977 дар Кумитаи андози назди Ҳукumatи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифтга шудааст. Нашрия ба хотири ҷандандешӣ маводе низ ба табъ мерасонад, ки идораи ҳафтнома метавонад бо муаллиғон ҳамфирӯз набо